

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სრული შემოსავლის ანგარიშგება	5
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	6
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება.....	7
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	8
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები.....	9-48

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის“ ხელმძღვანელობას, სამეთვალყურეო საბჭოს და მფლობელებს

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დასკვნა

მოსაზრება

ჩავატარეთ შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის“ (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისაგან, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის – „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ – ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებლობები ვართ კომპანიისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის შესაბამისად (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (ბესსს-ის კოდექსი) და შესრულებული გვაქვს ბესსს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

კომპანიის 2022 წლის წლიურ ანგარიშში და მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია მოიცავს ინფორმაციას, რომელიც შეტანილია კომპანიის 2022 მმართველობით ანგარიშგებაში, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და ჩვენ მიერ მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა.

ჩვენი მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს მმართველობით ანგარიშგებას და ჩვენ არანაირი ფორმის მარწმუნებელ დასკვნას არ წარმოვადგენთ მასზე ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას და განვიხილოთ, სხვა ინფორმაცია არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან, ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით დავასკვნით, რომ არსებითი უზუსტობა არსებობს ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციაში, ვალდებულები ვართ, გავაცხადოთ ეს ფაქტი. აღნიშნულთან დაკავშირებით გასაცხადებელი არაფერი გვაქვს.

ხელმძღვანელობის და სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ გონივრული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ▶ ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების გონივრულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.

- ▶ დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძველად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ექვს გამოიწვევდა კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის – ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება კომპანია უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.
- ▶ ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძველად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

სამეთვალყურეო საბჭოს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- ▶ მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგებები, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებებთან; და
- ▶ მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

ანა კუსრაშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

2023 წლის 10 აპრილი

თბილისი, საქართველო

**Building a better
working world**

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- ▶ მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგებები, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებებთან; და
- ▶ მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

ანა კუსრაშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

2023 წლის 10 აპრილი

თბილისი, საქართველო

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2022	2021
ამონაგები	4	57,776	56,058
გაყიდული საქონლის თვითღირებულება	5	(40,321)	(35,927)
საერთო მოგება		17,455	20,131
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	6	(6,286)	(6,633)
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების გადაფასებიდან	9	421	–
საოპერაციო მოგება		11,590	13,498
ფინანსური შემოსავალი	7	1,061	1,079
ფინანსური დანახარჯები	7	(35)	(39)
საკუროს სხვაობით განპირობებული შემოსულობა, წმინდა		(2,827)	(1,666)
სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი	8.1	381	559
სხვა არასაოპერაციო ხარჯი	8.2	(509)	(3,523)
მოგება დაბეგვრამდე		9,661	9,908
მოგების გადასახადის ხარჯი		–	–
წლის მოგება		9,661	9,908
სხვა სრული შემოსავალი, რომლის რეკლასიფიცირებაც ხდება მომდევნო პერიოდების მოგებაში ან ზარალში:			
ძირითადი საშუალებების გადაფასება	9	10,974	–
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		20,635	9,908

ეს ფინანსური ანგარიშგება კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ დამტკიცდა და მისი სახელით ხელი მოეწერა 2023 წლის 10 აპრილს:

გენერალური დირექტორი

ულან ტლეუგალი

ფინანსური დირექტორი

ქანიბეკ ბისსალიიევი

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2022	2021
ამონაგები	4	57,776	56,058
გაყიდული საქონლის თვითღირებულება	5	(40,321)	(35,927)
საერთო მოგება		17,455	20,131
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	6	(6,286)	(6,633)
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების გადაფასებიდან	9	421	-
საოპერაციო მოგება		11,590	13,498
ფინანსური შემოსავალი	7	1,061	1,079
ფინანსური დანახარჯები	7	(35)	(39)
საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა, წმინდა		(2,827)	(1,666)
სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი	8.1	381	559
სხვა არასაოპერაციო ხარჯი	8.2	(509)	(3,523)
მოგება დაბეგრამდე		9,661	9,908
მოგების გადასახადის ხარჯი		-	-
წლის მოგება		9,661	9,908
სხვა სრული შემოსავალი, რომლის რეკლასიფიცირებაც ხდება მომდევნო პერიოდების მოგებაში ან ზარალში:			
ძირითადი საშუალებების გადაფასება	9	10,974	-
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		20,635	9,908

ეს ფინანსური ანგარიშგება კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ დამტკიცდა და მისი სახელით ხელი მოეწერა 2023 წლის 10 აპრილს:

გენერალური დირექტორი

ულან ტლეუგალი

ფინანსური დირექტორი

ჯანიბეკ ბისსალიევი

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2022	2021
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	9	178,598	165,548
აქტივის გამოყენების უფლება	18.1	291	300
არამატერიალური აქტივები	10	1,527	797
საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნა	18.2	3,575	4,287
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნა	18.3	3,220	4,042
სულ გრძელვადიანი აქტივები		187,211	174,974
მოკლევადიანი აქტივები			
მარაგები	11	1,830	2,895
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	12	5,522	5,246
წინასწარ გადახდილი გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა		3,318	3,581
საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნა	18.2	1,837	2,106
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნა	18.3	307	321
გადახდილი ავანსი		52	65
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	13	15,461	11,440
სულ მოკლევადიანი აქტივები		28,327	25,654
სულ აქტივები		215,538	200,628
საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები			
საკუთარი კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	14	30,391	30,391
გადაფასების რეზერვი	14	105,964	97,513
გაუნაწილებელი მოგება	14	66,114	63,838
სულ საკუთარი კაპიტალი		202,469	191,742
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
საიჯარო ვალდებულებები:	18.1	291	335
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		291	335
მოკლევადიანი ვალდებულებები			
სავაჭრო და სხვა ვალდებულება	15	8,971	4,884
ანარიცხები	16	3,316	3,322
საიჯარო ვალდებულებები:	18.1	35	40
მიღებული ავანსები		456	305
სულ მოკლევადიანი ვალდებულებები		12,778	8,551
სულ ვალდებულებები		13,069	8,886
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		215,538	200,628

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	გადაფასების რეზერვი	სულ საკუთარი კაპიტალი
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	30,391	65,714	100,513	196,618
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	9,908	–	9,908
გადაფასების რეზერვის გასვლები	–	455	(455)	–
გადაფასების რეზერვის ცვეთის გადატანა	–	2,545	(2,545)	–
დივიდენდები (მე-14 შენიშვნა)	–	(14,784)	–	(14,784)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	30,391	63,838	97,513	191,742
წლის მოგება	–	9,661	–	9,661
სხვა სრული შემოსავალი	–	–	10,974	10,974
მთლიანი სრული შემოსავალი				20,635
გადაფასების რეზერვის გასვლები	–	20	(20)	–
გადაფასების რეზერვის ცვეთის გადატანა	–	2,503	(2,503)	–
დივიდენდები (მე-14 შენიშვნა)	–	(9,908)	–	(9,908)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	30,391	66,114	105,964	202,469

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2022	2021
საოპერაციო საქმიანობა			
მოგება დაბეგვრამდე		9,661	9,908
არაფულადი კორექტირებები დაბეგვრამდე მოგების წმინდა ფულად ნაკადებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით			
ძირითადი საშუალებების ცვეთა	9	7,641	7,417
არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია	10	91	52
აქტივის გამოყენების უფლების ამორტიზაცია	18.1	9	9
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების გადაფასებიდან	9	(421)	–
ძირითადი საშუალებების გასვლასთან დაკავშირებული დანაკარგები		67	274
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	12	(5)	(292)
მომდროება ანარიცხებში	16	(6)	1,796
საკურსო სხვაობით განპირობებული ზარალი საფინანსო და საინვესტიციო საქმიანობებში		1,696	1,152
ფინანსური შემოსავალი	7	(1,061)	(1,079)
ფინანსური დანახარჯები	7	35	39
საბრუნავი კაპიტალში შესული ცვლილებები			
ცვლილება მარაგებში		1,065	(1,173)
ცვლილება სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში		(271)	(933)
ცვლილება ავანსად გადახდილ გადასახადებში, მოგების გადასახადის გარდა		263	(431)
ცვლილება საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნაში		981	569
ცვლილება გადახდილ ავანსებში		13	(15)
ცვლილება სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებში		3,534	1,608
ცვლილება მიღებულ ავანსებში		151	55
		23,443	18,956
გადახდილი მოგების გადასახადი		–	–
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		23,443	18,956
საინვესტიციო საქმიანობა			
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(8,810)	(6,733)
არამატერიალური აქტივების შეძენა	10	(821)	(99)
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		2	–
ფინანსური იჯარიდან მიღებული ფულადი სახსრები		728	168
საბანკო ანაზრებზე მიღებული პროცენტი	7	633	581
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(8,268)	(6,083)
საფინანსო საქმიანობა			
გადახდილი დივიდენდი	14, 20	(9,908)	(13,482)
საიჯარო ვალდებულებაზე გადახდილი პროცენტი	18.1	(39)	(39)
საფინანსო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(9,947)	(13,521)
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა/(შემცირება)		5,228	(648)
საკურსო სხვაობები ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე, წმინდა		(1,207)	(940)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 1 იანვრის მდგომარეობით		11,440	13,028
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	13	15,461	11,440

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

1. კორპორაციული ინფორმაცია

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“ (შემდგომში „კომპანია“) დაარსდა 2000 წელს, როგორც სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული კომპანია (რეგისტრაციის ნომერი: 01/04-1086). 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიაზე კონტროლს ახორციელებს შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ (შემდგომში „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ ან „მშობელი საწარმო“) 2006 წლის 22 ივლისის ხელშეკრულების საფუძველზე, კომპანიის სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული 100-პროცენტის წილის ექსკლუზიური მართვის უფლების 49 წლის ვადით შეძენის შესახებ. კომპანია განისაზღვრა საზოგადოებრივი დაინტერესების პირად საქართველოს მთავრობის მიერ 2019 წლის ნოემბერში გაცემული ბრძანების შესაბამისად. კომპანიის იურიდიული მისამართია ბაქოს ქ. 15, ბათუმი, საქართველო.

სს „ყაზტრანსოილი“ (შემდგომში „ყაზტრანსოილი“), ყაზახეთში რეგისტრირებული საწარმო, „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ 100%-იანი წილის მფლობელია. კომპანიის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე არის ყაზახეთის სახელმწიფო ფონდი „Samruk-Kazyna National Welfare Fund“, რომელსაც ფლობს და აკონტროლებს ყაზახეთის რესპუბლიკის მთავრობა.

კომპანია ფლობს და მართავს საქართველოში, ქალაქ ბათუმში მდებარე მრავალფუნქციურ საზღვაო ნავსადგურს (შემდგომში „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“). ბათუმის საზღვაო ნავსადგური მოიცავს ნავთობტერმინალებს, საკონტეინერო ტერმინალს, სანავმისადგომო კომპლექსს ბორნების მომსახურებისათვის, მშრალი ტვირთების ტერმინალს და სამგზავრო ტერმინალებს. მშრალი ტვირთების და სამგზავრო ტერმინალებს, ასევე სანავსადგურო მომსახურებას კომპანია მართავს. ნავთობტერმინალი, საკონტეინერო და საბორნე ტერმინალები იჯარით არის გადაცემული სხვა ოპერატორებზე (იხ. მე-18 შენიშვნა).

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ჯერ არ დამტკიცებულა პარტნიორის მიერ. პარტნიორთა კრება ჩვეულებრივ საანგარიშგებო პერიოდის მომდევნო წლის პირველ ნახევარში ტარდება. პარტნიორს აქვს იურიდიული უფლება შეცვალოს ფინანსური ანგარიშგება გამოშვების შემდეგ.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა

2.1 მომზადების საფუძველი

კომპანიის წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს („ბასს“) მიერ გამოცემული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულებით აღრიცხვის წესით, გარდა იმ ძირითადი საშუალებებისა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით.

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში და დამრგვალებულია ათასამდე, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.1 მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

უკრაინაში მიმდინარე ომის ეფექტი

2022 წლის თებერვალში უკრაინაში ომის დაწყების შემდეგ რუსული რუბლი უცხოურ ვალუტებთან მიმართებით მნიშვნელოვნად გაუფასურდა, ასევე გაუფასურდა რუსული ფასიანი ქაღალდების ბაზრების და სხვა ბაზრებზე რეგისტრირებული რუსული კომპანიების ღირებულება. სიტუაცია ჯერ კიდევ ვითარდება, თუმცა უკვე გამოიწვია ჰუმანიტარული კრიზისი და უზარმაზარი ეკონომიკური ზარალი უკრაინაში, რუსეთსა და დანარჩენ მსოფლიოში. უკრაინა და რუსეთი საქართველოს მნიშვნელოვანი სავაჭრო პარტნიორები არიან. მოსალოდნელია, რომ ომს უარყოფითი გავლენა ექნება საქართველოს ეკონომიკაზე. ვინაიდან ომი ჯერაც მიმდინარეობს, შეუძლებელია იმის სარწმუნოდ შეფასება, თუ როგორ აისახება ეს კომპანიის საქმიანობაზე, ასევე გაურკვეველია, რა მასშტაბის გავლენას მოახდენს ის ზოგადად ეკონომიკაზე. კომპანიის ხელმძღვანელობა თვალს ადევნებს ეკონომიკურ ვითარებას შექმნილ გარემოში.

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

ქვემოთ მოცემული სააღრიცხვო პოლიტიკა თანმიმდევრულად გამოიყენება წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდებზე.

(ა) უცხოური ვალუტა

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში („ლარი“), რომელიც ასევე კომპანიის სამუშაო ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში შესრულებული ოპერაციები თავიდან კომპანიის სამუშაო ვალუტაში აღირიცხება, გარიგების თარიღისთვის დადგენილი კურსის შესაბამისად.

უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტაცია ხდება საანგარიშგებო თარიღში არსებული სამუშაო ვალუტის სპოტ-კურსით. ფულადი მუხლების ანგარიშსწორების ან კონვერტაციის ოპერაციების შედეგად წარმომდგარი ნებისმიერი სხვაობა აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, კონვერტირდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როცა მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

წინასწარ გადახდასთან დაკავშირებული არაფულადი აქტივის ან არაფულადი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტის დროს შესაბამისი აქტივის, ხარჯის ან შემოსავლის (ან მისი ნაწილის) საწყისი აღიარების დროს გამოყენებული სპოტ სავალუტო კურსის განსაზღვრისას ოპერაციის თარიღად ჩაითვლება ის თარიღი, რომლითაც კომპანია თავდაპირველად აღიარებს წინასწარი გადახდით მიღებულ არაფულად აქტივს ან არაფულად ვალდებულებას. თანხის რამდენიმე წინასწარი გადახდის ან მიღების შემთხვევაში, კომპანია თითოეულისთვის ცალკე განსაზღვრავს ოპერაციის თარიღს.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ზ) აქტივებისა და ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად

კომპანია აქტივებსა და ვალდებულებებს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოადგენს მათი მოკლევადიანად და გრძელვადიანად კლასიფიკაციის საფუძველზე. აქტივი მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი რეალიზება ან გადაწყვეტილია მისი გაყიდვა ან მოხმარება ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში,
- ▶ მისი ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა,
- ▶ მოსალოდნელია მისი რეალიზება საანგარიშგებო პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში,
- ▶ აქტივი წარმოადგენს ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს, თუ არ არის შეზღუდული მისი გადაცვლა ან გამოყენება ვალდებულების დასაფარად საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ მინიმუმ თორმეტი თვის განმავლობაში.

ყველა დანარჩენი აქტივი გრძელვადიანია.

ვალდებულება მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი დაფარვა ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში,
- ▶ მისი ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა,
- ▶ დასაფარია საანგარიშგებო პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში; ან
- ▶ საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგ ვალდებულების დაფარვის მინიმუმ თორმეტი თვით გადავადების უპირობო უფლება არ არსებობს.

ვალდებულების პირობები, რომლებიც კონტრაქტის შეხედულებისამებრ გამოიწვევს მის დაფარვას წილობრივი ინსტრუმენტების გამოშვების გზით, არ მოქმედებს მის კლასიფიკაციაზე. ყველა დანარჩენ ვალდებულებას კომპანია „გრძელვადიანის“ კატეგორიას მიაკუთვნებს.

(გ) ამონაგები

მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც საქონელზე ან მომსახურებაზე კონტროლი გადაეცემა მომხმარებელს იმ ოდენობით, რაც შეესაბამება ანაზღაურებას, რომლის მიღებასაც კომპანია მოელის ამ საქონლის და მომსახურების სანაცვლოდ.

კომპანია ამონაგებთან დაკავშირებულ თავის შეთანხმებებს სპეციალურ კრიტერიუმებს ადარებს, რათა განსაზღვროს ამ შეთანხმებებში იგი მარწმუნებელ თუ აგენტ მხარედ გამოდის. კომპანიამ ზოგადად დაასკვნა, რომ შემოსავლებთან დაკავშირებულ შეთანხმებებში იგი პრინციპალის სახით მოქმედებს.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(გ) ამონაგები (გაგრძელება)

ფინანსურ ანგარიშგებაში კომპანია ზოგადად აღიარებს შემდეგი ტიპის ამონაგებს:

მომსახურებების გაწევა

ამონაგები მშრალი ტვირთის გადატვირთვის მომსახურებებიდან, პორტში შემოსული ხომალდების მომსახურებიდან, დასაწყობებიდან და ჯარიმებიდან, ასევე ამონაგები სამგზავრო ტერმინალებიდან აღიარდება საანგარიშგებო პერიოდში ტრანსპორტირებული მშრალი ტვირთის ფაქტობრივი მოცულობის და გაწეული სანავსადგურო მომსახურების საფუძველზე.

ისეთი მომსახურებების შემთხვევაში, რომლებიც საანგარიშგებო თარიღისთვის სრულად არ არის გაწეული, მაგალითად, როდესაც გემების მომსახურება საანგარიშგებო თარიღისთვის ჯერ კიდევ მიმდინარეობს, ამონაგების აღიარება ხდება მომსახურების გარკვეული ეტაპის დასრულებაზე მითითებით. მომსახურების დასრულებული ეტაპი ფასდება გაწეული სამუშაოების ფიზიკური შედეგის შეფასებით, როგორც არის დამუშავებული ტვირთის მოცულობა, მთლიან ტვირთთან შედარებით.

კომპანიის სხვა შემოსავალი მოიცავს საიჯარო და ფინანსურ შემოსავალს:

საიჯარო შემოსავალი

საოპერაციო იჯარიდან მიღებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება წრფივი მეთოდით იჯარის ვადაზე და, თავისი საოპერაციო ხასიათის გამო, მოგება-ზარალში აისახება ამონაგების მუხლში.

ფინანსური შემოსავალი

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ყველა ფინანსური ინსტრუმენტისთვის ფინანსური შემოსავალი აღირიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის (EIR) გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც მომავალში მოსალოდნელი ფულადი სახსრების ზუსტ დისკონტირებას ახდენს ფინანსური ინსტრუმენტის ვადაზე ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. ფინანსური შემოსავალი შესულია ფინანსური შემოსავლის მუხლში სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

სახელშეკრულებო ნაშთი

სახელშეკრულებო აქტივები

სახელშეკრულებო აქტივი წარმოადგენს უფლებას მომხმარებლისთვის გადაცემული საქონლის ან მომსახურებების სანაცვლოდ მისაღებ საფასურზე. თუ კომპანია მომხმარებელს საქონელს ან მომსახურებას გადასცემს მომხმარებლის მიერ ანაზღაურების გადახდამდე ან გადახდის თარიღის დადგომამდე, სახელშეკრულებო აქტივის აღიარება ხდება პირობითად მიღებული ანაზღაურებისთვის. 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანია არ ფლობდა სახელშეკრულებო აქტივებს.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(გ) ამონაგები (გაგრძელება)

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

მოთხოვნა აღიარდება იმ შემთხვევაში, თუ მოსალოდნელია მომხმარებლისგან უპირობო საზღაურის მიღება.

სახელშეკრულებო ვალდებულებები

სახელშეკრულებო ვალდებულების აღიარება ხდება იმ შემთხვევაში, თუ მომხმარებლისგან გადახდა მიიღება ან გადახდის ვადა დადგება (რომელიც უფრო ადრე მოხდება) კომპანიის მიერ შესაბამისი საქონლის ან მომსახურების გადაცემამდე. სახელშეკრულებო ვალდებულებების აღიარება ხდება ამონაგებად მაშინ, როდესაც კომპანია გასწევს ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებას.

(დ) გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადი

საწარმოების მიერ მიღებული წლიური მოგება, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, 2017 წლის 1 იანვრიდან არ იბეგრება საქართველოში. დივიდენდებზე გადაიხდება მოგების გადასახადი და ის დაირიცხება იმ აქციონერებზე დივიდენდებზე განაწილებულ მოგებაზე, რომლებიც ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები არიან საქართველოში. გადასახადი დაანგარიშდება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. დივიდენდების გადახდიდან წარმოქმნილი მოგების გადასახადი აღირიცხება ვალდებულების და ხარჯის სახით, იმ პერიოდში, როდესაც ხდება დივიდენდების გამოცხადება, მიუხედავად გადახდის ფაქტიური თარიღისა ან იმ პერიოდისა, როდესაც დივიდენდები გადაიხდება. გარკვეულ შემთხვევებში დასაშვებია დარიცხული საგადასახადო ვალდებულებებიდან გამოქვითვები, რომლებიც აღირიცხება, როგორც შესაბამის განაწილებასთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ხარჯის შემცირება. საქართველოს საგადასახადო სისტემის თავისებურებიდან გამომდინარე, საქართველოში რეგისტრირებულ საწარმოებს არ წარმოეშვებათ გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები. კომპანიის აქციონერებზე დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებით დაკავებული გადასახადი საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში აღიარებულია საკუთარი კაპიტალიდან გამოქვითვის სახით.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ასევე ითვალისწინებს მოგების გადასახადით გარკვეული ოპერაციების დაბეგვრას, რომლებიც შეიძლება ჩაითვალოს მოგების განაწილებად (მაგალითად, არასაბაზრო ფასებით აღრიცხული გარიგებები, ბიზნესსაქმიანობასთან დაუკავშირებელი ხარჯები, ან საქონლისა და მომსახურების უსასყიდლო მიწოდება). ამგვარი გარიგებების დაბეგვრა აღირიცხება საოპერაციო გადასახადების ანალოგიურად და აღირიცხება, როგორც სხვა გადასახადები სხვა არასაოპერაციო ხარჯებში მოგებაში ან ზარალში.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(დ) გადასახადები (გაგრძელება)

დამატებული ღირებულების გადასახადი

ამონაგების, ხარჯებისა და აქტივების აღიარება ხდება დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხის გამოკლებით, გარდა იმ შემთხვევებისა:

- ▶ როდესაც აქტივების ან მომსახურების შესყიდვაზე დარიცხული დამატებული ღირებულების გადასახადი არ ექვემდებარება საგადასახადო ორგანოსგან დაბრუნებას, დამატებული ღირებულების გადასახადის აღიარება მოხდება აქტივის შესყიდვაზე გაწეულ დანახარჯებში ან ხარჯის მუხლში, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე,
- ▶ როდესაც მოთხოვნები და ვალდებულებები მოიცავს დამატებული ღირებულების გადასახადს.

საგადასახადო ორგანოსგან მიღებული ან მისთვის გადასახდელი დამატებული ღირებულების გადასახადის წმინდა თანხა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აისახება, როგორც წინასწარ გადახდილი გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა, ან როგორც საგადასახადო ვალდებულება, მოგების გადასახადის გარდა.

საგადასახადო აქტივების და ვალდებულებების ნეტო საფუძველზე წარმოდგენა

2016 წლის 1 იანვრიდან საქართველოს კანონმდებლობაში შევიდა ცვლილებები გადასახადის გადახდის წესებთან დაკავშირებით. ახალი წესების მიხედვით, საქართველოს შემოსავლების სამსახური გააკონტროლებს გადასახადის გადამხდელის ნეტო (წმინდა) დავალიანებას სახელმწიფოს მიმართ გადასახადის გადამხდელის კონსოლიდირებული ანგარიშის დანერგვით. ამიტომ კომპანია ყველა საგადასახადო ვალდებულებასთან და მოთხოვნასთან დაკავშირებულ აქტივებს და ვალდებულებებს ნეტო საფუძველზე წარმოადგენს.

(ე) ფინანსური ინსტრუმენტები – საწყისი აღიარება და შემდგომი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტი არის ნებისმიერი ხელშეკრულება, რომელიც ერთი საწარმოსთვის წარმოშობს ფინანსურ აქტივს, ხოლო მეორესთვის - ფინანსურ ვალდებულებას ან წილობრივ ინსტრუმენტს.

(i) ფინანსური აქტივები

საწყისი აღიარება და შეფასება

საწყისი აღიარებისას ფინანსური აქტივების კლასიფიცირება ხდება როგორც შემდგომში შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში და სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ე) ფინანსური ინსტრუმენტები – საწყისი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია საწყისი აღიარებისას დამოკიდებულია ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებზე და კომპანიის ბიზნესმოდელზე, რომლითაც მათ მართავს. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გარდა, რომლებიც არ მოიცავს დაფინანსების მნიშვნელოვან კომპონენტს ან რომლისთვისაც კომპანია პრაქტიკულ გამოცდილებას იყენებს, კომპანია ფინანსურ აქტივებს თავდაპირველად აფასებს მისი სამართლიანი ღირებულებით, რასაც ემატება გარიგების დანახარჯები იმ შემთხვევაში, თუ ფინანსური აქტივი არ არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მოგებაში ან ზარალში ასახვით. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნა, რომელიც არ მოიცავს დაფინანსების მნიშვნელოვან კომპონენტს, ან რომლისთვისაც კომპანიამ პრაქტიკულ გამოცდილებას მიმართა, ფასდება ფასს (IFRS) 15-ით „ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“ განსაზღვრული გარიგების ფასით.

იმისათვის, რომ მოხდეს ფინანსური აქტივის კლასიფიცირება და შეფასება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, იგი უნდა წარმოქმნიდეს ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს „მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს“ (SPPI) დაუფარავ ძირითად თანხაზე. ამ შეფასებას ეწოდება SPPI-ტესტირება, რომელიც ინსტრუმენტის დონეზე სრულდება.

კომპანიის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნესმოდელი ეხება იმას, თუ როგორ მართავს ის თავის ფინანსურ აქტივებს ფულადი ნაკადების გამოსამუშავებლად. ეს ბიზნესმოდელი განსაზღვრავს, მიიღება თუ არა ფულადი ნაკადები სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების, ფინანსური აქტივების გაყიდვის ან ორივეს შედეგად. ამორტიზებული ღირებულებით კლასიფიცირებული ან შეფასებული ფინანსური აქტივები ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით.

ფინანსური აქტივების ისეთი ყიდვა-გაყიდვა, როდესაც საჭიროა მათი ჩაბარება ნორმატიული აქტებით ან ბაზარზე დამკვიდრებული პრაქტიკით (გარიგების სტანდარტული პროცედურა) გათვალისწინებულ ვადაში, აღირიცხება გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც კომპანია იღებს აქტივის შესყიდვის ან გაყიდვის ვალდებულებას.

კომპანიის ფინანსური აქტივები მოიცავს ნაღდი ფულის ნაშთს ბანკებში, სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებს და მოთხოვნებს საფინანსო და საოპერაციო იჯარების ფარგლებში.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ე) ფინანსური ინსტრუმენტები – საწყისი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

შემდგომი შეფასება

შემდგომი შეფასების მიზნებისთვის ფინანსური აქტივები ოთხ კატეგორიად იყოფა:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები (სავალო ინსტრუმენტი),
- ▶ სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები დაგროვილი შემოსულობისა და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციით (სავალო ინსტრუმენტები),
- ▶ სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, აღიარების შეწყვეტისას, დაგროვილი შემოსულობისა და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციის გარეშე (წილობრივი ინსტრუმენტი).
- ▶ მოგება-ზარალში ასახული და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები.

ფინანსური აქტივები ამორტიზებული ღირებულებით

ეს კატეგორია კომპანიისთვის ყველაზე აქტუალურია. კომპანია ფინანსურ აქტივებს ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს თუ დაკმაყოფილებული იქნება ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით, და
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები შემდგომ ფასდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით (EIR) და ექვემდებარება გაუფასურებას. შემოსულობა და ზარალი მოგება-ზარალში აღიარდება მაშინ, როდესაც წყდება აქტივის აღიარება, ან ხდება აქტივის მოდიფიცირება ან გაუფასურება.

კომპანიის ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები მოიცავს სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებს, ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს და მოთხოვნებს საფინანსო და საოპერაციო იჯარების ფარგლებში.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ე) ფინანსური ინსტრუმენტები – საწყისი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარების შეწყვეტა (ანუ კომპანიის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებიდან ამოღება) უპირატესად ხდება შემდეგ შემთხვევებში:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების ვადა;
- ▶ კომპანიამ დათმო აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის მიღებული თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; ან (ა) კომპანიამ გადასცა აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) კომპანიამ არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

თუ კომპანიამ გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება ან გააფორმა ამაზე ხელშეკრულება, იგი აფასებს, შეინარჩუნა თუ არა ან რამდენად შეინარჩუნა ამ აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკები და სარგებელი. თუ კომპანიამ არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, და ასევე არ გადასცა აქტივზე კონტროლი, კომპანია აგრძელებს გადმოცემული აქტივის აღიარებას ამ აქტივში მისი მონაწილეობის შენარჩუნების გზით. ასეთ შემთხვევაში კომპანია მასთან დაკავშირებულ ვალდებულებასაც აღიარებს. გადაცემული აქტივი და მასთან დაკავშირებული ვალდებულება ფასდება კომპანიის მიერ შენარჩუნებული უფლება-მოვალეობების საფუძველზე.

მონაწილეობის შენარჩუნება, რომელსაც აქვს გადაცემულ აქტივზე ერთგვარი გარანტიის ფორმა, აისახება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და კომპანიის მიერ გადასახდელ მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

ფინანსური აქტივების გაუფასურებასთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია წარმოდგენილია შემდეგ შენიშვნებში:

- ▶ განმარტებითი შენიშვნები მნიშვნელოვანი დაშვებების შესახებ (მე-3 შენიშვნა),
- ▶ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები (მე-12 შენიშვნა).

კომპანიამ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი უნდა აღრიცხოს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ყველა სავალო ფინანსურ აქტივზე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ეყრდნობა სხვაობას ხელშეკრულებებით გათვალისწინებულ ფულად ნაკადებსა და კომპანიის მოსალოდნელ ყველა ფულად ნაკადს შორის, და დისკონტირებულია თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიახლოებული განაკვეთით.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ე) ფინანსური ინსტრუმენტები – საწყისი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებისა და საფინანსო და საოპერაციო იჯარების ფარგლებში მოთხოვნებისთვის, კომპანია იყენებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის გამარტივებულ მეთოდს. შესაბამისად, კომპანია ნაცვლად საკრედიტო რისკების ცვლილებების აღრიცხვისა, აღიარებს ზარალის რეზერვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ვადაზე თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის. კომპანიამ შეადგინა ანარიცხების მატრიცა, რომელიც ეყრდნობა საკრედიტო ზარალის წარსულ გამოცდილებას და დაკორექტირებულია დებიტორებისა და ეკონომიკური გარემოსთვის დამახასიათებელი პერსპექტიული ფაქტორების შესაბამისად.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტებისთვის კომპანიამ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაიანგარიშა 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის საფუძველზე. 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევებს ფინანსურ ინსტრუმენტზე და რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. თუმცა, როდესაც წარმოშობის თარიღის შემდგომ ადგილი აქვს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, რეზერვი დაეფუძნება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდს.

კომპანია ფინანსურ აქტივს ვადაგადაცილებულად მიიჩნევს, როდესაც სახელშეკრულებო გადახდები ვადაგადაცილებულია 90 დღით. თუმცა, გარკვეულ შემთხვევებში, კომპანიამ შეიძლება ფინანსური აქტივი ვადაგადაცილებულად მაშინაც მიიჩნიოს, როდესაც შიდა ან გარე ინფორმაცია მიანიშნებს იმაზე, რომ სავარაუდოდ კომპანია სრულად ვერ მიიღებს დაუფარავ სახელშეკრულებო თანხებს, კომპანიის მფლობელობაში არსებული საკრედიტო რისკის შემცირების საშუალებების გათვალისწინების გარეშე. ისეთ მომხმარებლებთან დაკავშირებით, რომლებიც უკვე იყვნენ დეფოლტირებული მომხმარებლების კატეგორიაში შეყვანილნი და გაფორმებული ჰქონდათ სესხის დაფარვის ან რესტრუქტურისაციის ხელშეკრულებები, გამოყენებულია ინდივიდუალური შეფასება. ფინანსური აქტივი ჩამოიწერება მაშინ, როდესაც არ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღება მოხდება.

(ii) ფინანსური ვალდებულებები

საწყისი აღიარება და შეფასება

საწყისი აღიარებისას ფინანსური ვალდებულებები ნაწილდება შემდეგ კატეგორიებში: სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით, სესხები და ნასესხები სახსრები, ვალდებულებები ან წარმოებული ვალდებულებები, რომლებიც განისაზღვრება ჰეჯირების ინსტრუმენტებად ეფექტური ჰეჯირების განხორციელების დროს, ვითარებიდან გამომდინარე.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ე) ფინანსური ინსტრუმენტები – საწყისი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

ყველა ფინანსური ვალდებულების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით და, სესხების, ნასესხები სახსრებისა და ვალდებულებების შემთხვევაში, აკლდება მათთვის პირდაპირ მიკუთვნებადი საოპერაციო დანახარჯები.

2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის ყველა ფინანსური ვალდებულება კლასიფიცირდება, როგორც სესხები და ნასესხები სახსრები და მოიცავს სავაჭრო და სხვა ვალდებულებას, გადასახდელ დივიდენდს და საიჯარო ვალდებულებებს.

შემდგომი შეფასება

შემდგომი შეფასების მიზნებისთვის ფინანსური ვალდებულებები ოთხ კატეგორიად იყოფა:

- ▶ სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით,
- ▶ ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულება. ეს კატეგორია კომპანიისთვის ყველაზე აქტუალურია.

საწყისი აღიარების შემდეგ კომპანიის ფინანსური ვალდებულებები შემდგომში ამორტიზებული ღირებულებით ფასდება, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება ხდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ვალდებულების აღიარების შეწყვეტის დროს, აგრეთვე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ამორტიზაციის პროცესში.

ამორტიზებული ღირებულება დაანგარიშდება შესყიდვის ყოველგვარი დისკონტის ან პრემიის, აგრეთვე იმ საზღაურების თუ დანახარჯების გათვალისწინებით, რომლებიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის განუყოფელი ნაწილია. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ამორტიზაცია შესულია ფინანსური ხარჯის მუხლში სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება. როდესაც არსებული ფინანსური ვალდებულება ჩანაცვლდება სხვა ვალდებულებით იმავე გამსესხებლის წინაშე, რომელსაც მეტწილად განსხვავებული პირობები აქვს ან თუ არსებული ვალდებულების პირობები მეტწილად შეიცვლება, ასეთი ჩანაცვლება ან ცვლილება აღირიცხება, როგორც საწყისი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტა და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო განსხვავება შესაბამის საბალანსო ღირებულებებს შორის აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ე) ფინანსური ინსტრუმენტები – საწყისი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

(iii) ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მხოლოდ მაშინ, თუ არსებული კანონი იძლევა აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის უფლებას და არსებობს აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის გაყიდვისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი.

(iv) სამართლიანი ღირებულების შეფასება

კომპანია ფინანსურ ინსტრუმენტებს და არაფინანსურ აქტივებს, მაგალითად ძირითად საშუალებებს, აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ბალანსის ყოველი თარიღისთვის.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად, ბაზრის მონაწილეებს შორის ნებაყოფლობითი ოპერაციის პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება ეყრდნობა იმ ვარაუდს, რომ ადგილი აქვს აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგებას:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების ძირითად ბაზარზე; ან
- ▶ ძირითადი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

ძირითადი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი კომპანიისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს.

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით.

არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

კომპანია ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, და რომლებშიც მაქსიმალურად გამოიყენება ემპირიული და მინიმალურად - არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ე) ფინანსური ინსტრუმენტები – საწყისი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემების საფუძველზე, რომელიც მთლიანობაში მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას:

- ▶ 1-ლი დონე – იდენტური აქტივების ან ვალდებულებების აქტიური ბაზრების კოტირებული ფასები (გაუკორექტირებელი).
- ▶ მე-2 დონე - შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა.
- ▶ მე-3 დონე - შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების იერარქიის ერთი დონიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კომპანია განსაზღვრავს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

სამართლიანი ღირებულების შესახებ განმარტებითი შენიშვნის მიზნებისთვის, კომპანიამ აქტივების და ვალდებულებების კლასი განსაზღვრა აქტივის ან ვალდებულების ხასიათის, თვისებებისა და რისკების ან, ზემოაღნიშნული განმარტების შესაბამისად, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონის მიხედვით.

(ვ) ფულადი დივიდენდებისა და არაფულადი განაწილება მშობელ საწარმოზე

კომპანია აღიარებს ვალდებულებას, მოახდინოს ფულადი ან არაფულადი განაწილება მშობელი საწარმოზე, როდესაც განაწილება ნებადართულია და აღარ არის კომპანიის გადაწყვეტილების საგანი. მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონის მე-8 მუხლის მიხედვით, მოგების განაწილება ნებადართულია მაშინ, როდესაც მტკიცდება პარტნიორთა და აქციონერთა საერთო კრების მიერ მიღებული დადგენილებით. შესაბამისი თანხის აღიარება პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში ხდება.

არაფულადი განაწილება ფასდება გასანაწილებელი აქტივების სამართლიანი ღირებულებით და სამართლიანი ღირებულების გადაფასების აღიარება პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში ხდება. არაფულადი აქტივების განაწილებისას ყოველგვარი სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და განაწილებული აქტივების საბალანსო ღირებულებას შორის აღიარებულია სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ზ) ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გადაფასების თარიღის შემდეგ აღიარებული გაუფასურების ზარალი. შეფასება ხდება საკმარისი სიხშირით, რომ გადაფასებული აქტივის სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მისი საბალანსო ღირებულებისგან.

როდესაც ძირითადი საშუალებების მნიშვნელოვანი ნაწილის პერიოდული შეცვლა ხდება აუცილებელი, კომპანია ასეთ ნაწილებს აღიარებს დამოუკიდებელ აქტივად კონკრეტული სასარგებლო მომსახურების ვადით და შესაბამისად აღრიცხავს ცვეთას. რემონტისა და ტექნომსახურების ყველა სხვა დანახარჯები აღიარდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში მათი გაწევისთანავე.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

გადაფასების ყოველგვარი ნამეტი მიეკუთვნება აქტივების გადაფასების რეზერვს და შედის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების საკუთარი კაპიტალის ნაწილში, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც იგი აუქმებს ამავე აქტივის გადაფასების შედეგად შემცირებულ ღირებულებას, რომელიც მანამდე ხარჯად იყო აღიარებული. ასეთ შემთხვევაში ღირებულების გაზრდის აღიარება ხდება გადაფასების შედეგად მიღებული შემოსულობის სახით. გადაფასების დეფიციტის აღიარება ხდება ხარჯის სახით გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც იგი გადაფარავს იმავე აქტივზე არსებულ ნამეტს, რომელიც აღიარებულია აქტივის გადაფასების რეზერვში.

აქტივების გადაფასების რეზერვიდან წლიური გადატანა გაუნაწილებელ მოგებაზე ხდება აქტივების გადაფასებული საბალანსო ღირებულების ცვეთასა და აქტივების თავდაპირველი თვითღირებულების ცვეთას შორის სხვაობით. გარდა ამისა, გადაფასების თარიღისთვის დაგროვილი ცვეთა ჩამოიწერება აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულებიდან და წმინდა ღირებულების გადაანგარიშება ხდება აქტივის გადაფასებულ ღირებულებამდე. გასხვისებისას, გაყიდულ, იჯარით გაცემულ ან ლიკვიდირებულ კონკრეტულ აქტივთან დაკავშირებული ნებისმიერი გადაფასების რეზერვი გადაიტანება გაუნაწილებელ მოგებაზე.

ცვეთა გამოითვლება წრფივი მეთოდით აქტივების სასარგებლო მომსახურების სავარაუდო ვადაზე წლებში შემდეგნაირად:

	სასარგებლო მომსახურების ვადა
შენობები და ნაგებობები	50-მდე
ელექტრო აღჭურვილობა	50-მდე
გემები	25-მდე
ავთჯი	5-20
მიწის გაუმჯობესება	5-30

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ზ) ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

აქტივების ცვეთა იწყება მათი შეძენის თვიდან, ან, საწარმოს მიერ შექმნილი აქტივების შემთხვევაში, აქტივის დასრულებისა და ექსპლუატაციაში მიღების თვიდან. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

თავდაპირველად აღიარებული ამა თუ იმ ძირითადი საშუალებისა და მისი ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ნაწილის აღიარება წყდება მისი გასვლის დროს (ე.ი. თარიღში, როდესაც მიმღებზე გადადის კონტროლი) ან მაშინ, როდესაც მისი ექსპლუატაციიდან ან გასხვისებიდან სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღარ არის მოსალოდნელი. აქტივის აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი (რომელიც გამოითვლება, როგორც გასხვისებიდან მიღებულ წმინდა შემოსავალსა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა) შედის სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, როდესაც ხდება აქტივის აღიარების შეწყვეტა.

ძირითადი საშუალებების ნარჩენი ღირებულება, სასარგებლო მომსახურების ვადა და ცვეთის დარიცხვის მეთოდები ყოველწლიურად გადაისინჯება და, საჭიროების შემთხვევაში, შესაბამისად კორექტირდება.

(თ) იჯარა

ხელშეკრულების გაფორმებისას კომპანია აფასებს ხელშეკრულება წარმოადგენს ან მოიცავს თუ არა იჯარას. ეს იმას ნიშნავს, გადასცემს თუ არა ხელშეკრულება იდენტიფიცირებული აქტივების სარგებლობის კონტროლის უფლებას დროის კონკრეტულ მომენტში, საზღაურის სანაცვლოდ.

კომპანია, როგორც მოიჯარე

კომპანია იყენებს ერთი აღიარების და შეფასების მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. კომპანია აღიარებს იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რომ განახორციელოს საიჯარო გადახდები და აანაზღაუროს აქტივის გამოყენების უფლება, რომლებიც წარმოადგენს საიჯარო აქტივების გამოყენების უფლებას.

i) აქტივის გამოყენების უფლება

კომპანია აქტივის გამოყენების უფლებას აღიარებს იჯარის ვადის დაწყების თარიღში (ე.ი. თარიღში, როცა საიჯარო აქტივი ხელმისაწვდომი იქნება გამოსაყენებლად). აქტივის გამოყენების უფლება თვითღირებულებით ფასდება, რასაც აკლდება ნებისმიერი დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და იცვლება საიჯარო ვალდებულებების ნებისმიერი ხელახალი შეფასების მიხედვით. აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, თავდაპირველად გაწეული პირდაპირი ხარჯების და დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადახდების თანხას, ნებისმიერი მიღებული იჯარის წამახალისებელი გადახდების გამოკლებით. აქტივის გამოყენების უფლებას ცვეთა ერიცხება წრფივი მეთოდის გამოყენებით, საიჯარო ვადასა და აქტივების სასარგებლო მომსახურების სავარაუდო ვადის განმავლობაში.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(თ) იჯარა (გაგრძელება)

თუ საიჯარო აქტივის საკუთრების უფლება გადადის კომპანიაზე საიჯარო პერიოდის ბოლოს ან თვითღირებულება ასახავს შესყიდვის ოფციონის აღსრულებას, ცვეთის დაანგარიშება ხდება აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის გამოყენებით. კომპანია არ ფლობს ამგვარ საიჯარო ხელშეკრულებებს. აქტივის გამოყენების უფლება ასევე გაუფასურებას ექვემდებარება. იხილეთ სააღრიცხვო პოლიტიკა 2.2 ნაწილში - არაფინანსური აქტივების გაუფასურება.

ii) საიჯარო ვალდებულებები

იჯარის ვადის დაწყების თარიღში კომპანია აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც იჯარის ვადის განმავლობაში საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულებით ფასდება. საიჯარო გადახდები მოიცავს ფიქსირებულ თანხებს (მათ შორის არსებითად ფიქსირებულ გადასახდელებს), რასაც აკლდება ნებისმიერი იჯარის წამახალისებელი გადახდების მოთხოვნა, ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც განაკვეთზე ან კოეფიციენტზეა დამოკიდებული და თანხები, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიის საფუძველზე. საიჯარო გადახდები ასევე მოიცავს შესყიდვის ოფციონის აღსრულების ფასს, რომელიც გონივრულ ფარგლებში მიიჩნევა კომპანიის მიერ გამოყენებულად და ჯარიმების გადახდებს იჯარის შეწყვეტისთვის, თუ იჯარის ვადა ასახავს კომპანიას, რომელიც იყენებს ხელშეკრულების შეწყვეტის უფლებას. ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც არ არის დამოკიდებული ინდექსზე ან განაკვეთზე აღიარდება ხარჯის სახით იმ პერიოდში, რომელშიც წარმოიშვება ისეთი ვითარება ან სიტუაცია, რომელიც გადახდას იწვევს. საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულების დაანგარიშებისას, კომპანია იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის ვადის დაწყების თარიღში, რადგან იჯარაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი მარტივად ვერ განისაზღვრება. იჯარის ვადის დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა გაიზრდება, პროცენტის გაზრდის ასახვის მიზნით, და შემცირდება - განხორციელებული საიჯარო გადახდებისთვის.

iii) მოკლევადიანი იჯარა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა

კომპანია იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისგან განთავისუფლებას მის მოკლევადიან იჯარებზე (ე.ი. იჯარებზე, რომლებსაც აქვთ იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან 12- ან ნაკლებთვიანი საიჯარო ვადა და არ მოიცავენ შესყიდვის ოფციონს). ის ასევე ეხება დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისგან განთავისუფლებას, იჯარებზე, რომლებიც დაბალფასიანად მოიაზრებიან. საიჯარო გადახდები მოკლევადიან იჯარაზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა აღიარდება ხარჯის სახით იჯარის ვადაზე წრფივი მეთოდის გამოყენებით.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(თ) იჯარა (გაგრძელება)

კომპანია, როგორც მეიჯარე

იჯარა, რომელშიც კომპანია არ გადასცემს აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკს და სარგებელს, საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირდება. მიღებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება წრფივი მეთოდით იჯარის ვადაზე და, თავისი საოპერაციო ხასიათის გამო, მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება ამონაგების მუხლში. საოპერაციო იჯარის პირობებზე მოლაპარაკებისას გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება და მათი აღიარება ხდება იჯარის ვადაზე იმავე წესით, როგორითაც საიჯარო შემოსავალი. პირობითი საიჯარო ქირის აღიარება ხდება ამონაგების სახით იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მისი მიღება.

(ი) არამატერიალური აქტივები

ცალკე შეძენილი არამატერიალური აქტივები საწყისი აღიარებისას თვითღირებულებით აღირიცხება. საწარმოთა გაერთიანებისას შეძენილი არამატერიალური აქტივების ღირებულება წარმოადგენს მათ სამართლიან ღირებულებას შეძენის თარიღისთვის.

საწყისი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები თვითღირებულებით აისახება, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. საწარმოში შექმნილი არამატერიალური აქტივების კაპიტალიზაცია, გარდა კაპიტალიზებული საცდელ-საკონსტრუქტორო სამუშაოთა დანახარჯებისა, არ ხდება და დაკავშირებული ხარჯი აისახება მოგებაში ან ზარალში იმ პერიოდისთვის, რომლის განმავლობაშიც ეს ხარჯი გაიწია.

არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადა განსაზღვრული ვადით ფასდება და 39 წლით იზღუდება. შეზღუდული ეკონომიკური მომსახურების ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზება ხდება ეკონომიკური მომსახურების ვადის პერიოდში და გაუფასურების ოდენობის დასადგენად გადაფასდება მაშინ, როდესაც იარსებებს ამ არამატერიალური აქტივის შესაძლო გაუფასურების ნიშნები.

ამორტიზაციის პერიოდი და მეთოდი, სასარგებლო მომსახურების შეზღუდული ვადის მქონე არამატერიალური აქტივის შემთხვევაში, მინიმუმ ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს გადაისინჯება. მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის ან აქტივიდან მიღებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებელი გათვალისწინდება ამორტიზაციის პერიოდის ან მეთოდის მოდიფიცირებისთვის და განიხილება, როგორც სააღრიცხვო შეფასების ცვლილება. შეზღუდული ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ხარჯის აღიარება ხდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში არამატერიალური აქტივების ფუნქციების შესაბამისი ხარჯის კატეგორიაში. კომპანია არ ფლობს სასარგებლო მომსახურების განუსაზღვრელი ვადის მქონე არამატერიალურ აქტივებს.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ი) არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

არამატერიალური აქტივის აღიარება წყდება გასვლისთანავე (ე.ი. თარიღში, როდესაც მიმღებზე გადადის კონტროლი) ან მაშინ, როდესაც მისი ექსპლუატაციიდან ან გასხვისებიდან სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღარ არის მოსალოდნელი. აქტივის აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი (რომელიც გამოითვლება, როგორც გასხვისებიდან მიღებულ წმინდა შემოსავალსა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა) შედის მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

(კ) გარიგებები საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ პირებთან

საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ პირებთან ყველა გარიგება ფასდება თვითღირებულებით, თუ სხვა რამეს არ ითვალისწინებს ფასს, მაგალითად ფასს (IFRS) 2 „წილობრივი გადახდა“ ან ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“. იმ შემთხვევაში, თუ გარიგებები არ შეიცავს საზღაურს, მაშინ მათი ღირებულება ნულით ფასდება.

(ლ) არაფინანსური აქტივების გაუფასურება

კომპანია თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის აფასებს, არსებობს თუ არა აქტივის შესაძლო გაუფასურების ნიშნები. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში, ან როდესაც აქტივის წლიური ტესტირებაა საჭირო მისი გაუფასურების დასადგენად, კომპანია აფასებს აქტივის ანაზღაურებად ღირებულებას. აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულება არის აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გასვლასთან დაკავშირებული ხარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და აქტივის გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი. აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულება განისაზღვრება ცალკეული აქტივისთვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აქტივიდან არ ხდება ფულადი სახსრების შემოღინება, რაც მეტწილად დამოუკიდებელია სხვა აქტივებიდან ან აქტივების ჯგუფიდან მიღებულ ფულად ნაკადებზე. როდესაც აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება გადააჭარბებს მის ანაზღაურებად ღირებულებას, აქტივი ითვლება გაუფასურებულად და ჩამოიწერება მის ანაზღაურებად ღირებულებამდე.

გამოყენების ღირებულების განსაზღვრისას, შეფასებული მომავალი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებამდე დისკონტირება ხდება დაბეგვრამდე დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების არსებულ საბაზრო შეფასებებს და აქტივისთვის დამახასიათებელ რისკებს. გასვლის დანახარჯებით შემცირებული სამართლიანი ღირებულების გამოთვლა ხდება ბოლოდროინდელი საბაზრო გარიგებების გათვალისწინებით. თუ ამგვარი გარიგებების განსაზღვრა ვერ ხერხდება, გამოიყენება შეფასების სხვა შესაფერისი მეთოდი. ამ გამოთვლების დასაბუთება ხდება შეფასების კოეფიციენტებით, იმ აქციების კოტირებული ფასებით, რომლებიც საჯაროდ იყიდება ან სამართლიანი ღირებულების სხვა ხელმისაწვდომი მაჩვენებლებით.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.2 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ლ) არაფინანსური აქტივების გაუფასურება (გაგრძელება)

კომპანია გაუფასურებას უახლესი ბიუჯეტებისა და ფინანსური პროგნოზების საფუძველზე გამოითვლის. ასეთი ბიუჯეტები და ფინანსური პროგნოზები ჩვეულებრივ ხუთწლიან პერიოდს მოიცავს. გამოითვლება გრძელვადიანი ზრდის ტემპი, რომელიც გამოიყენება ხუთი წლის შემდგომი ფულადი ნაკადების პროგნოზირებისთვის.

განგრძობითი ოპერაციების გაუფასურების ზარალი აღიარებულია სრული შემოსავლის ანგარიშგების ხარჯების კატეგორიებში გაუფასურებული აქტივის ფუნქციის შესაბამისად, გარდა იმ ქონებისა, რომელიც მანამდე გადაფასდა და გადაფასება აისახა სხვა სრულ შემოსავალში. ასეთ შემთხვევაში გაუფასურების აღიარება სხვა სრულ შემოსავალში მოხდება ნებისმიერი მანამდე მომხდარი გადაფასების თანხამდე.

(მ) მარაგები

მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით.

თითოეული პროდუქტის ამჟამინდელ ადგილმდებარეობამდე და მდგომარეობამდე მისაყვანად გაწეული დანახარჯები აღირიცხება, როგორც შესყიდვის ფასი ე.წ. „FIFO“ საფუძველზე ნედლეულისთვის.

წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება გამოითვლება, როგორც ჩვეული საქმიანობის პროცესში სავარაუდო გასაყიდ ფასს გამოკლებული დასრულების და გაყიდვის სავარაუდო ხარჯი.

(ნ) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ბანკში ნაღდი ფულის ნაშთისგან. ნაღდი ფულის ნაშთი ბანკში გულისხმობს პროცენტთან მიმდინარე ანგარიშებს.

(ო) ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც კომპანიას წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე იურიდიული თუ კონსტრუქციული ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის საიმედოდ განსაზღვრა. თუ კომპანია მოელის რამდენიმე ან ყველა ანარიცხის ანაზღაურებას, ანაზღაურების აღიარება ხდება ცალკე აქტივის სახით, მაგრამ მხოლოდ მაშინ, როდესაც ანაზღაურება გადაწყვეტილია. ანარიცხთან დაკავშირებული ხარჯი აღიარდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ნებისმიერი ანაზღაურების გამოკლებით.

თუ ფულის დროითი ღირებულების გავლენა მნიშვნელოვანია, ანარიცხების დისკონტირება ხდება მიმდინარე დაბეგვრამდელი განაკვეთით, რომელიც საჭიროების შემთხვევაში ასახავს ამ ვალდებულებისთვის დამახასიათებელ რისკებს. დისკონტირების გამოყენების შემთხვევაში, ანარიცხების ზრდა დროის გასვლის გამო აღიარებულია ფინანსური დანახარჯების ნაწილში.

2. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

2.3 სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილება და განმარტებითი შენიშვნები

(i) ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები

შემდეგი ცვლილებები და ინტერპრეტაციები პირველად იქნა გამოყენებული 2022 წელს, თუმცა მათ არ ჰქონია გავლენა კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- ▶ ფასს (IFRS) 3-ის ცვლილება „კონცეპტუალური მიდგომა“
- ▶ „ძირითადი საშუალებები: შემოსავალი დანიშნულებისამებრ გამოყენებამდე“ - ბასს (IAS) 16-ის ცვლილება
- ▶ „წამგებიანი ხელშეკრულებები - ხელშეკრულების შესრულების ხარჯი“ - ბასს (IAS) 37-ის ცვლილება
- ▶ ფასს (IFRS) 1 „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების პირველად გამოყენება - შვილობილი საწარმო, რომელიც პირველად იყენებს ფასს სტანდარტებს“
- ▶ ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები - ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტისთვის „10 პროცენტის“ ტესტში მოყვანილი საკომისიოები“
- ▶ ბასს (IAS) 41 - „სოფლის მეურნეობა - დაბეგვრა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებაში“

(ii) ახალი და გადასინჯული სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღამდე გამოქვეყნდა გარკვეული ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და ცვლილებები არსებულ სტანდარტებში, რომლებიც მიმდინარე საანგარიშგებო პერიოდისთვის ჯერ არ შესულა ძალაში და რომლებიც კომპანიას ნაადრევად არ მიუღია. ახალი და გადასინჯული სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული:

- ▶ ფასს (IFRS) 17: სადაზღვევო ხელშეკრულებები,
- ▶ ბასს (IAS) 1-ის ცვლილება: „ვალდებულებების მოკლევადიანად და გრძელვადიანად კლასიფიცირება“,
- ▶ „სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება“ - ბასს (IAS) 8-ის ცვლილება
- ▶ „სააღრიცხვო პოლიტიკასთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნა“ - ბასს (IAS) 1-ის ცვლილება და განცხადება 2 ფასს-ების გამოყენების პრაქტიკის შესახებ.
- ▶ „ერთი გარიგებიდან წარმოშობილი აქტივებსა და ვალდებულებებთან დაკავშირებული გადავადებული გადასახადი“ - ბასს (IAS) 12-ის ცვლილება

მოსალოდნელი არ არის, რომ ამ ახალ სტანდარტებს არსებითი გავლენა ექნება კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო განსჯა, შეფასებები და დაშვებები

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობის მხრიდან მოითხოვს გარკვეულ გადაწყვეტილებებს, შეფასებებსა და დაშვებებს, რაც გავლენას ახდენს ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ამონაგების, ხარჯების, აქტივებისა და ვალდებულებების ოდენობაზე, თანდართულ განმარტებით შენიშვნებსა და პირობითი ვალდებულებების გაცხადებაზე. ამ დაშვებებისა და შეფასებების სუბიექტური ხასიათის გამო შეიძლება მნიშვნელოვანი კორექტირებების შეტანა გახდეს საჭირო მომავალი პერიოდების აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში.

განსჯა

ქვემოთ წარმოდგენილია ხელმძღვანელობის განსჯა კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარების პროცესში, რომელიც ყველაზე მეტად მოქმედებს ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე:

ფინანსური იჯარა - კომპანია, როგორც მეიჯარე

კომპანიას მშობელ საწარმოსთან გაფორმებული აქვს საიჯარო ხელშეკრულებები 1-ელ, მე-2, მე-3 ნავმისადგომებსა და სარეიდო სადგომზე. კომპანიამ ამ შეთანხმებების პირობების შეფასების შედეგად დაასკვნა, რომ იგი გადასცემს ამ ქონების საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა მნიშვნელოვან რისკსა და სარგებელს მოიჯარეს და აღნიშნულ ხელშეკრულებებს ფინანსური იჯარის სახით აღრიცხავს (მე-18 შენიშვნა).

კომპანიას ასევე გაფორმებული აქვს კიდევ ერთი საიჯარო შეთანხმება შპს „ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალთან“ მე-4, მე-5, მე-6 ნავმისადგომების, ბორნების მომსახურებისთვის სანავსადგომო კომპლექსის, გარკვეული მანქანა-დანადგარებისა და აღჭურვილობის, ასევე 13.6 ჰექტარი მიწის ნაკვეთის იჯარით გადაცემაზე. იჯარა 2007 წლის აპრილში გაფორმდა 48 წლიანი ვადით, რომელიც 2055 წლის 30 ივნისს იწურება. კომპანიამ ამ შეთანხმებების პირობების შეფასების შედეგად დაადგინა, რომ მას მოიჯარისთვის გადაცემული აქვს ამ ქონების ფლობასთან დაკავშირებული ყველა მნიშვნელოვანი რისკი და სარგებელი, გარდა მიწის ნაკვეთისა. შესაბამისად, კომპანიამ საიჯარო გადახდები გადაანაწილა ფინანსურ და საოპერაციო იჯარების ელემენტებს შორის, თითოეული ელემენტის იჯარის უფლებით ფლობის სამართლიანი ღირებულების პროპორციულად (მე-18 შენიშვნა).

იჯარის კლასიფიკაციასთან დაკავშირებული განსჯა გავლენას ახდენს მათ აღრიცხვაზე და შეიძლება ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე არსებითად იმოქმედოს.

შეფასებები და დაშვებები

მომავალთან დაკავშირებით გაკეთებული ძირითადი დაშვებები და შეფასებები და ასევე სხვა განუსაზღვრელობები საანგარიშგებო თარიღისათვის, რომელთა გამოც მომავალ ფინანსურ წელს შეიძლება საჭირო გახდეს მნიშვნელოვანი ცვლილების შეტანა აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში, აღწერილია ქვემოთ. კომპანიამ თავისი დაშვებებისა და შეფასებების საფუძვლად გამოიყენა ის ინფორმაცია, რომელიც ხელმისაწვდომი იყო ფინანსური ანგარიშგების მომზადების დროს. თუმცა არსებული გარემოებები და მომავალ მოვლენებთან დაკავშირებული დაშვებები შეიძლება შეიცვალოს ბაზარზე ან გარემოებებში ისეთი ცვლილებების გამო, რომლებიც არ ექვემდებარება კომპანიის კონტროლს. ასეთი ცვლილებები დაშვებებში აისახება მათი დადგომისთანავე.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო განსჯა, შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებების გაუფასურების გაუქმება

ძირითადი საშუალებების გაუფასურების დადგენა ხდება მაშინ, როდესაც გარკვეული გარემოებები მიუთითებს შესაძლო გაუფასურებაზე. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში, ან როდესაც აქტივის წლიური ტესტირება საჭირო მისი გაუფასურების დასადგენად, კომპანია აფასებს აქტივის ანაზღაურებად ღირებულებას. აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულება არის აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გასვლასთან დაკავშირებული ხარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და აქტივის გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი. აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულება განისაზღვრება ცალკეული აქტივისთვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აქტივიდან არ ხდება ფულადი სახსრების შემოდიდება, რაც მეტწილად დამოუკიდებელია სხვა აქტივებიდან ან აქტივების ჯგუფიდან მიღებულ ფულად ნაკადებზე. როდესაც აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება გადააჭარბებს მის ანაზღაურებად ღირებულებას, აქტივი ითვლება გაუფასურებულად და ჩამოიწერება მის ანაზღაურებად ღირებულებამდე.

გამოყენების ღირებულების განსაზღვრისას, შეფასებული მომავალი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებამდე დისკონტირება ხდება დაბეგვრამდე დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების არსებულ საბაზრო შეფასებებს და აქტივისთვის დამახასიათებელ რისკებს. გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებული სამართლიანი ღირებულების გამოთვლა ხდება ბოლოდროინდელი საბაზრო გარიგებების გათვალისწინებით. თუ ამგვარი გარიგებების განსაზღვრა ვერ ხერხდება, გამოიყენება შეფასების სხვა შესაფერისი მეთოდი. ამ გამოთვლების დასაბუთება ხდება შეფასების კოეფიციენტებით და სამართლიანი ღირებულების სხვა ხელმისაწვდომი მაჩვენებლებით.

კომპანია გაუფასურებას დეტალური ბიუჯეტებისა და ფინანსური პროგნოზების საფუძველზე გამოითვლის. ასეთი ბიუჯეტები და ფინანსური პროგნოზები ჩვეულებრივ ხუთწლიან პერიოდს მოიცავს. გამოითვლება გრძელვადიანი ზრდის ტემპი, რომელიც გამოიყენება ხუთი წლის შემდგომი ფულადი ნაკადების პროგნოზირებისთვის.

განგრძობითი ოპერაციების გაუფასურების ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალში, გარდა ქონებისა, რომელიც მანამდე გადაფასდა და გადაფასება აისახა სხვა სრულ შემოსავალში. ასეთ შემთხვევაში გაუფასურების აღიარებაც სხვა სრულ შემოსავალში მოხდება ნებისმიერი მანამდე მომხდარი გადაფასების თანხამდე.

ძირითადი საშუალებების გადაფასება

კომპანია იყენებს გადაფასების მოდელს თავისი ძირითადი საშუალებების აღრიცხვისთვის. ბასს (IAS) 16-ის „ძირითადი საშუალებები“ მიხედვით, კომპანია ვალდებულია ისეთი სიხშირით გადააფასოს ძირითადი საშუალებები, რომ საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს იმ ღირებულებისგან, რომელიც განისაზღვრებოდა სამართლიანი ღირებულების გამოყენებით საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების თარიღისთვის.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო განსჯა, შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებების სამართლიან ღირებულებაში გამოყენებული მნიშვნელოვანი დაშვება და შეფასება განხილულია მე-9 შენიშვნაში.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

კომპანია აღიარებს რეზერვებს საოპერაციო და ფინანსური იჯარის და სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და იყენებს სტანდარტის გამარტივებული მიდგომას.

ხელმძღვანელობამ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაიანგარიშა ამ ფინანსური ინსტრუმენტების ვადის გათვალისწინებით. კომპანიამ გამოიყენა მისი საკრედიტო ზარალის გამოცდილების გათვალისწინებით მომზადებული ანარიცხის მოდელი, რომელიც მოვალეების პერსპექტიულ ფაქტორებს და ეკონომიკურ გარემოს მოერგო.

საოპერაციო და ფინანსური იჯარის ფარგლებში ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების და მოთხოვნებისთვის კომპანიამ განსაზღვრა, რომ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არაარსებითი იყო.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სავარაუდო რეზერვი 2,233 ლარის (2021 წ.: 2,562 ლარი) ოდენობით გაუფასურებით გამოწვეული შესაძლო ზარალის საუკეთესო შეფასებაა (მე-12 შენიშვნა). დაკავშირებული მხარეებისგან სხვა მოთხოვნების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოსალოდნელი რეზერვი არაარსებითი იყო (მე-12 შენიშვნა).

დარიცხული გადასახადის ანარიცხები

არსებობს გაურკვევლობები რთული საგადასახადო რეგულაციების ინტერპრეტაციასთან მიმართებაში. ინტერპრეტაციებში ამგვარი განსხვავებები შესაძლოა წარმოიშვას მრავალ საკითხთან დაკავშირებით, ქვეყანაში უპირატესად არსებული ვითარებებიდან გამომდინარე. ჩატარებული შეფასების საფუძველზე, კომპანიას არ შეუდგენია ანარიცხები საგადასახადო და საბაჟო ორგანოების მხრიდან შემოწმების შესაძლო შედეგებისთვის. შეფასება სხვადასხვა ფაქტორებს ეფუძნება, კერძოდ წინა საგადასახადო შემოწმებებიდან მიღებული გამოცდილება და დასაბეგრი კომპანიისა და შესაბამისი საგადასახადო და საბაჟო ორგანოების მიერ საგადასახადო კოდექსის განსხვავებული ინტერპრეტაცია. 18.4 შენიშვნაში განხილულია ბოლო საგადასახადო შემოწმების შედეგები და სხვა საგადასახადო პირობითი ვალდებულებები.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ამონაგები

	2022	2021
სანავსადგურო მოსაკრებელი და მომსახურების ღირებულება (ა)	29,420	31,222
მშრალი ტვირთების ტერმინალი (ბ)	22,586	19,647
დასაწყობება და ჯარიმები	620	11
სხვა ამონაგები	673	518
სულ ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	53,299	51,398
საიჯარო შემოსავალი (18.2 შენიშვნა)	4,477	4,660
მთლიანი შემოსავალი	57,776	56,058

(ა) სანავსადგურო მოსაკრებელი და მომსახურებები მოიცავს ხომალდებისთვის გაწეული მომსახურებით წარმოქმნილ ამონაგებს, რაც, თავის მხრივ მოიცავს შემდეგს: ნავსადგურში შემოსვლის მოსაკრებელი, ნავმისადგომის მოსაკრებელი, სარეიდო სადგომის მოსაკრებელი, ბუქსირით მომსახურების, სანიტარული მომსახურების, წყლით მომარაგების და სხვა მომსახურებების ღირებულება.

(ბ) ტერმინალი განკუთვნილია სამოცი ათას ტონამდე წონის ტვირთამწეობის გემებიდან მშრალი ტვირთის გადმოტვირთვისთვის. ტერმინალი სპეციალიზებულია ნაყარი და შერეული ტვირთების დამუშავებაზე. დატვირთვა-გადმოტვირთვის სამუშაოები ხორციელდება პორტალური ამწეების მეშვეობით.

სახელშეკრულებო ნაშთი

	2022	2021
სავაჭრო მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის გამოკლებით (მე-12 შენიშვნა)	1,788	2,807
მიღებული ავანსები	1	3

სავაჭრო მოთხოვნების კლება მეტწილად გამოწვეული იყო გადახდის პირობების ცვლილებით 2022 წელს, როცა მომხმარებლები ვალდებული იყვნენ გადაეხადათ სანავსადგურო მოსაკრებელი და მომსახურების ღირებულება მანამდე, სანამ გემი დატოვებდა ნავსადგურს.

5. გაყიდული საქონლის თვითღირებულება

	2022	2021
დასაქმებულთა გასამრჯელოები	18,773	16,214
ძირითადი საშუალებების და აქტივის გამოყენების უფლების ცვეთა	7,644	7,419
ცვლადი საიჯარო გადახდები და მოკლევადიან იჯარასთან დაკავშირებული სხვა ხარჯები	4,936	5,011
მასალები	2,836	1,899
ქონებისა და მიწის გადასახადი	1,118	950
დაზღვევა	1,030	845
რემონტი და ტექნომომსახურება	976	976
უზრუნველყოფა	934	823
საწვავთან დაკავშირებული დანახარჯები	878	746
ელექტროენერგიის ხარჯი	708	729
ამორტიზაციის დანარიცხი	37	22
სხვა დანახარჯები	451	293
სულ	40,321	35,927

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

6. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2022	2021
დასაქმებულთა გასამრჯელოები	5,340	5,931
პროფესიული მომსახურება	317	272
მგზავრობის ხარჯები	140	98
პროგრამული უზრუნველყოფის მხარდაჭერა	84	93
კომუნალური ხარჯები	88	88
დაზღვევა	68	52
ამორტიზაცია	54	30
კომუნიკაცია	25	26
ცვეთა	6	7
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის აღდგენა (მე-12 შენიშვნა)	(5)	(292)
სხვა ხარჯები	169	328
	6,286	6,633

2022 წელს აუდიტორის მთლიანი ანაზღაურება შედგებოდა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის საფასურისგან 109 ლარის ოდენობით (2021 წ.: 127 ლარი) და სხვა მარწმუნებელი მომსახურების ღირებულებისგან 50 ლარის ოდენობით (2021 წ.: 58 ლარი) და ის პროფესიულ მომსახურებაში იყო შესული.

7. ფინანსური შემოსავალი და დანახარჯები

	2022	2021
ფინანსური შემოსავალი		
საპროცენტო შემოსავალი ნაღდი ფულის ნაშთზე ბანკში	633	581
საპროცენტო შემოსავალ ფინანსურ იჯარაზე (18.3 შენიშვნა)	428	498
	1,061	1,079
ფინანსური დანახარჯები		
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებებზე (18.1 შენიშვნა)	35	39
	35	39

8. სხვა არასაოპერაციო ხარჯი და დანახარჯები

8.1 სხვა არასაოპერაციო შემოსავალი

	2022	2021
შემოსავალი საგადასახადო ხარჯების ანაზღაურებიდან (ა)	269	277
სხვა შემოსავალი	112	282
	381	559

8.2 სხვა არასაოპერაციო ხარჯები

	2022	2021
საგადასახადო ხარჯები (ა)	269	2,178
ძირითადი საშუალებების გასვლასთან დაკავშირებული დანაკარგები	67	274
საიჯარო ქონების გაუმჯობესებაზე გაწეული დანახარჯები	–	732
სხვა ხარჯები	173	339
	509	3,523

(ა) ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალთან ფინანსური იჯარის ფარგლებში იჯარით აღებულ ქონებასთან დაკავშირებული საგადასახადო ხარჯები (18.3 შენიშვნა). ეს საგადასახადო ხარჯები მთლიანად ანაზღაურდება მეიჯარის მიერ.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

9. ძირითადი საშუალებები

	მიწა	მიწის გაუმჯობესებ- სები	შენობები და ნაგებობები	გემები	ელექტრო აღჭურვი- ლობა	ავტო ავტო	დაუმთავ- რებელი მშენებლობა	სულ
გადაფასება								
2020 წლის 31								
დეკემბერი	76,891	3,622	48,004	16,956	28,479	158	2,420	176,530
შესყიდვები	-	-	-	-	-	-	7,074	7,074
გადატანები	-	(350)	4,279	1,828	1,896	26	(8,032)	(353)
გასვლები	-	(331)	(1)	-	(31)	-	-	(363)
2021 წლის 31								
დეკემბერი	76,891	2,941	52,282	18,784	30,344	184	1,462	182,888
შესყიდვები	-	-	-	-	-	-	9,363	9,363
გადატანები	-	(340)	3,270	4,638	1,699	19	(9,286)	-
გასვლები	-	-	-	-	(90)	-	-	(90)
გადაფასებით გამოწვეული შემოსულობა/(ზარა ლი) გადაფასების რეზერვი	6,621	236	(2,587)	(272)	6,976	-	-	10,974
გადაფასებით გამოწვეული შემოსულობა/(ზარა ლი) მოგებაში ან ზარალში ასახვით	59	16	1,329	(1,514)	546	(15)	-	421
გადაფასების გამო დაგროვილი ცვეთის ელიმინირება	-	(414)	(5,309)	(7,574)	(9,730)	(89)	-	(23,116)
2022 წლის 31								
დეკემბერი	83,571	2,439	48,985	14,062	29,745	99	1,539	180,440
დაგროვილი ცვეთა								
2020 წლის 31								
დეკემბერი	-	260	2,136	3,177	4,408	31	-	10,012
ცვეთის დანარიცხი	-	149	1,780	2,303	3,139	46	-	7,417
გასვლები	-	(74)	(1)	-	(14)	-	-	(89)
2021 წლის 31								
დეკემბერი	-	335	3,915	5,480	7,533	77	-	17,340
ცვეთის დანარიცხი	-	119	1,828	2,457	3,205	32	-	7,641
გასვლები	-	-	-	-	(23)	-	-	(23)
გადაფასების გამო დაგროვილი ცვეთის ელიმინირება	-	(414)	(5,309)	(7,574)	(9,730)	(89)	-	(23,116)
2022 წლის 31								
დეკემბერი	-	40	434	363	985	20	-	1,842
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება								
2021 წლის 31								
დეკემბერი	76,891	2,606	48,367	13,304	22,811	107	1,462	165,548
2022 წლის 31								
დეკემბერი	83,571	2,399	48,551	13,699	28,760	79	1,539	178,598

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის ძირითადი საშუალებები საბალანსო ღირებულებით 170,776 ლარი (2021 წ.: 159,897 ლარი) წარმოადგენს საქართველოს შემოსავლების სამსახურთან მიმდინარე საგადასახადო დავის შედეგად წარმოშობილ საგადასახადო გირავნობას (18.4 შენიშვნა).

9. ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

კომპანიამ შეაფასა ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულება 2022 წლის 1 ოქტომბრის მდგომარეობით. შეფასება ჩაატარა დამოუკიდებელმა შემფასებელმა „KPMG Georgia“. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა შეფასების მეთოდებით, საუკეთესო გამოყენების პრინციპის საფუძველზე.

მიწის ნაკვეთების სამართლიანი ღირებულება შეფასდა საბაზრო მიდგომის გამოყენებით. 2022 წლის 1 ოქტომბრის მდგომარეობით მიწის ნაკვეთების გადაფასების შედეგად, გადაფასების წმინდა შემოსულობა 6,621 ლარის და 59 ლარის ოდენობით შესაბამისად აღიარდა გადაფასების რეზერვში და მოგება-ზარალში.

მიწის ნაკვეთების გარდა სხვა აქტივების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა შემოსავლის მიდგომის გამოყენებით, კერძოდ დისკონტირებული ფულადი ნაკადების წმინდა დღევანდელი ღირებულება, რომელიც კორექტირდება წმინდა საბრუნავი კაპიტალის და ასევე არა სპეციალიზებული ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულებით. ფულადი ნაკადები პროგნოზირება ეფუძნება მშობელი საწარმოს და „ყაზტრანსოილის“ ხელმძღვანელობის მიერ დამტკიცებულ ფინანსურ ბიუჯეტებს, რომლებიც ხუთწლიან პერიოდს მოიცავს, ასევე საბოლოო ღირებულების შეფასებას. კომპანიამ გამოიყენა 11,6%-იანი დისკონტირების განაკვეთი და გრძელვადიანი ზრდის განაკვეთი 2%-ის ოდენობით. 2022 წლის 1 ოქტომბრის მდგომარეობით მიწის ნაკვეთების გარდა სხვა აქტივების გადაფასების შედეგად, გადაფასების წმინდა შემოსულობა 4,353 ლარის და 362 ლარის ოდენობით შესაბამისად აღიარდა გადაფასების რეზერვში და მოგება-ზარალში.

მიწის ნაკვეთების გარდა სხვა აქტივების სამართლიანი ღირებულება ყველაზე მეტად მგრძნობიარეა გაყიდვების მოცულობასა და დისკონტირების განაკვეთებთან დაკავშირებული დაშვებების მიმართ. ამასთან მიწის ნაკვეთების სამართლიანი ღირებულება ყველაზე მეტად მგრძნობიარეა ბათუმში მიწის ნაკვეთების საბაზრო ფასის ცვლილების მიმართ. 2022 წლის 1 ოქტომბრის მდგომარეობით გაყიდვების მოცულობის 5%-იანი კლება და დისკონტირების განაკვეთის 1%-იანი ზრდა შეამცირებდა მიწის ნაკვეთების გარდა სხვა აქტივების სამართლიანი ღირებულების შემცირებას 10,100 ლარით და 1,200 ლარით, შესაბამისად. ერთი კვადრატული მეტრის ღირებულების 5%-იანი კლება გამოიწვევდა მიწის ნაკვეთების სამართლიანი ღირებულების 4,178 ლარით შემცირებას.

2022 წლის 1 ოქტომბრიდან 31 დეკემბრამდე პერიოდში ადგილი არ ჰქონია მოვლენებს ან ვითარებებს, რომლებიც მიუთითებდნენ ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულებების მნიშვნელოვან განსხვავებაზე სამართლიანი ღირებულებისგან, რომელიც განისაზღვრება საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების თარიღისთვის.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

10. არამატერიალური აქტივები

	პროგრამული უზრუნველყოფა	ლიცენზიები	უზუფრუქტის უფლება მიწაზე	სულ
დანახარჯები				
2020 წლის 31 დეკემბერი	77	759	731	1,567
შესყიდვები	–	19	80	99
2021 წლის 31 დეკემბერი	77	778	811	1,666
შესყიდვები	–	103	718	821
2022 წლის 31 დეკემბერი	77	881	1,529	2,487
ამორტიზაცია და გაუფასურება				
2020 წლის 31 დეკემბერი	60	663	94	817
ამორტიზაცია	1	32	19	52
2021 წლის 31 დეკემბერი	61	695	113	869
ამორტიზაცია	4	54	33	91
2022 წლის 31 დეკემბერი	65	749	146	960
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება				
2021 წლის 31 დეკემბერი	16	83	698	797
2022 წლის 31 დეკემბერი	12	132	1,383	1,527

11. მარაგები

	2022	2021
სათადარიგო ნაწილები	1,465	2,568
ნავთობი და საწვავი	295	279
სხვა მარაგები	70	48
	1,830	2,895

12. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

	2022	2021
მესამე მხარეებისგან მისაღები სავაჭრო მოთხოვნები	2,519	5,089
დაკავშირებული მხარეებისგან მისაღები სავაჭრო მოთხოვნები (მე-17 შენიშვნა)	1,502	281
დაკავშირებული მხარეებისგან მისაღები სხვა მოთხოვნები (მე-17 შენიშვნა)	3,734	2,438
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(2,233)	(2,562)
	5,522	5,246

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებს პროცენტი არ ერიცხება და მათი ვადა, როგორც წესი, 0-30 დღეა.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

12. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულია მოძრაობა მესამე მხარეებისგან მისაღები სავაჭრო მოთხოვნების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვში.

	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი
2020 წლის 31 დეკემბერი	3,106
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის აღდგენა (მე-6 შენიშვნა)	(292)
საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა, წმინდა	(252)
2021 წლის 31 დეკემბერი	2,562
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის აღდგენა (მე-6 შენიშვნა)	(5)
საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა, წმინდა	(324)
2022 წლის 31 დეკემბერი	2,233

2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დაკავშირებული მხარეებისგან სხვა მოთხოვნების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოსალოდნელი რეზერვი კომპანიისთვის არაარსებითი იყო.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების ვადიანობის ანალიზი არის შემდეგი:

	არც ვადაგადაცილებული		ვადაგადაცილებული დღეები				სულ
	და არც გაუფასურებული	<30 დღე	30-60 დღე	61-90 დღე	>91 დღე		
2022 წლის 31 დეკემბერი							
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განაკვეთი	0%	0.06%	0.1%	0%	100%		
დეფოლტის რისკის ქვეშ არსებული მოსალოდნელი მთლიანი საბალანსო ღირებულება	5,236	265	21	–	2,233		7,755
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	–	–	–	–	(2,233)		(2,233)
2021 წლის 31 დეკემბერი							
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განაკვეთი	0%	0.2%	0.0%	0%	100%		
დეფოლტის რისკის ქვეშ არსებული მოსალოდნელი მთლიანი საბალანსო ღირებულება	2,654	2,447	151	–	2,556		7,808
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	–	(6)	–	–	(2,556)		(2,562)

13. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მთლიანად მოიცავდა ნაღდი ფულის ნაშთს ბანკში - მიმდინარე ანგარიშებს, რომლებზეც ირიცხება პროცენტი შეთანხმებული საპროცენტო განაკვეთებით. მიმდინარე ანგარიშებზე გამომუშავებული საპროცენტო შემოსავალი გამჟღავნებულია მე-7 შენიშვნაში.

14. საკუთარი კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი

2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის საწესდებო კაპიტალი 30,391 ლარით განისაზღვრა და მას ერთპიროვნულად ფლობს საქართველოს სახელმწიფო. გაფორმებული და მოგვიანებით განახლებული ექსკლუზიური მართვის ხელშეკრულების თანახმად, ხელმძღვანელობის ყველა უფლებას კომპანიაზე და მის ყველა მოგებაზე ფლობს მშობელი საწარმო 49-წლიანი ვადით და მათ ვადა 2055 წელს გასდის.

გადაფასების რეზერვი

გადაფასების რეზერვი გამოიყენება ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულების ზრდის, და ასევე შემცირების აღრიცხვისთვის იმდენად, რამდენადაც ღირებულების შემცირება უკავშირდება ღირებულების ზრდას იმავე აქტივზე, რომელიც მანამდე საკუთარ კაპიტალში იყო აღიარებული. რეზერვის გამოყენება დივიდენდების გადასახდელად არ შეიძლება.

გაუნაწილებელი მოგება

ექსკლუზიური მართვის უფლებების მიხედვით, ამ უფლებების მფლობელს შეუძლია მიიღოს მოგება კომპანიის საქმიანობიდან მხოლოდ ექსკლუზიური მართვის უფლებების მოქმედების ვადის განმავლობაში, ანუ 2006 წლის 22 ივლისიდან 2055 წლის 22 ივლისამდე. 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანი გაუნაწილებელი მოგებიდან 35,938 ლარი მიეკუთვნება კომპანიის მიერ 2006 წლის 22 ივლისამდე მიღებულ მოგებას და ამიტომ ის არ ექვემდებარება დივიდენდების სახით განაწილებას მშობელ საწარმოზე.

დივიდენდები

2022 წელს კომპანიამ გამოაცხადა 9,908 ლარის დივიდენდები (2021 წ.: 14,784 ლარი). 2022 წელს კომპანიამ მთლიანობაში გადაიხადა 9,908 ლარის დივიდენდები (2021 წ.: გადაიხადა 13,482 ლარი და სავაჭრო მოთხოვნებთან გაქვითა 1,302 ლარი).

კაპიტალის მართვა

კომპანიას არ აქვს კაპიტალთან დაკავშირებით გარედან დაკისრებული შეზღუდვები. კომპანიას არ აქვს კაპიტალის მართვის ოფიციალური პოლიტიკა, მაგრამ ხელმძღვანელობა ცდილობს შეინარჩუნოს შესაბამისი კაპიტალის, რომ დაკმაყოფილდეს კომპანიის საოპერაციო და სტრატეგიული მიზნები.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

15. სავაჭრო და სხვა ვალდებულება

	2022	2021
ვალდებულებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ (17.1 შენიშვნა)	4,173	683
დასაქმებულთა გასამრჯელოს ვალდებულება	2,538	1,799
გრძელვადიანი აქტივების ვალდებულება	1,174	621
ვალდებულება მესამე მხარის მიმართ	793	1,446
საპროცენტო ვალდებულება (17.2 შენიშვნა)	293	335
	8,971	4,884

16. ანარიცხები

	გამოუყენებელი შვებულება	გადასახადები (18.4 შენიშვნა)	სულ
2020 წლის 31 დეკემბრის	186	1,340	1,526
წლის დანარიცხი	30	1,766	1,796
2020 წლის 31 დეკემბრის	216	3,106	3,322
გაუქმება წლის განმავლობაში	(6)	–	(6)
2022 წლის 31 დეკემბრის	210	3,106	3,316

17. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

17.1 საოპერაციო გარიგებები

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია იმ გარიგებების მთლიანი თანხა, რომლებიც შესაბამის წელს დაკავშირებულ მხარეებთან განხორციელდა:

გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან და ნაშთები საოპერაციო საქმიანობაში	შესყიდვები დაკავშირებული მხარეებისგან (ა)	ამონაგები დაკავშირებული მხარეებისგან (ბ)	დაკავშირებული მხარეებისგან მისაღები თანხები*	ვალდებულებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ**
2022				
მშობელი საწარმო	3,229	1,858	5,179	4,173
საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები				
შპს „პეტროტრანსი“	–	–	57	–
2021				
მშობელი საწარმო	3,570	1,718	2,654	683
საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები				
შპს „პეტროტრანსი“	–	–	65	–
შპს „რომპეტროლ საქართველო“	24	–	–	–

* დაკავშირებული მხარეებისგან მისაღები თანხები აღირიცხება სავაჭრო მოთხოვნების ნაწილში და არ არის გაუფასურებული (მე-12 შენიშვნა).

** ვალდებულებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ აღირიცხება სავაჭრო და სხვა ვალდებულების ნაწილში (მე-15 შენიშვნა).

(ა) კომპანიას იჯარით აქვს აღებული საბუქსირო გემები „თამარა 1“ და „თამარა 2“, ასევე ნავი „მედეა“ მშობელი საწარმოსგან.

(ბ) კომპანიას მშობელი საწარმოსთვის იჯარით აქვს გადაცემული 1-ლი, მე-2, მე-3 ნავმისადგომები და აგრეთვე სარეიდო სადგომი (18.3 შენიშვნა) და მას სანავსადგურო მომსახურებასაც უწევს.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

17. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

17.2 საფინანსო ოპერაციები

დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული ფინანსური იჯარა	ფინანსური შემოსავალი	დაკავშირებული მხარეებისგან მისაღები თანხები
2022		
მშობელი საწარმო (18.3 შენიშვნა)	316	2,838
2021		
მშობელი საწარმო (18.3 შენიშვნა)	377	3,615

დაკავშირებული მხარეებისგან მიღებული სესხები	ვალუტა	საპროცენტო ხარჯი	ვალდებულებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ
საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები			
2022			
შპს „პეტროტრანსი“ (გ)	აშშ დოლარი	–	293
2021			
შპს „პეტროტრანსი“ (გ)	აშშ დოლარი	–	335

(ა) კომპანიამ საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო - შპს „პეტროტრანსისგან“ მიიღო სესხი, მომავალში გადასაყიდად დიზელის საწვავის და მაზუტის შესყიდვის დაფინანსების მიზნით. სესხის ძირითადი თანხა სრულად დაიფარა 2017 წელს. დარჩენილი ნაშთი 293 ლარის ოდენობით (2020 წ.: 335 ლარი) საპროცენტო ვალდებულებას წარმოადგენს.

17.3 გარიგებები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობასთან

2022 წელს, ჯგუფის უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა 5 ფიზიკური პირისგან (2021 წ.: 5 ფიზიკური პირი) შედგებოდა. მთლიანი ანაზღაურება შედგებოდა ხელფასების, პრემიების და დაბინავების ხარჯების ანაზღაურებისგან 3,482 ლარის (2021 წ.: 3,328 ლარი) ოდენობით.

18. პირობითი ვალდებულებები

18.1 საიჯარო ვალდებულებები - კომპანია, როგორც მოიჯარე

2007 წლის 19 სექტემბერს კომპანიამ (შემდგომში „მოიჯარე“) გააფორმა საიჯარო ხელშეკრულება მშობელ საწარმოსთან, 16,767 კვადრატული მეტრი ფართის მქონე მიწის ნაკვეთის დროებით მფლობელობისა და სარგებლობაზე 2055 წლამდე, წლიური გადასახადით 12,6 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით.

ქვემოთ მოცემულია აქტივის გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულება და მოძრაობები პერიოდის განმავლობაში:

	მიწის ნაკვეთები
2020 წლის 31 დეკემბერი	309
ცვეთის დანარიცხი	(9)
2021 წლის 31 დეკემბერი	300
ცვეთის დანარიცხი	(9)
2022 წლის 31 დეკემბერი	291

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

18.1 საიჯარო ვალდებულებები - კომპანია, როგორც მოიჯარე (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულია საიჯარო ვალდებულების საბალანსო ღირებულება (რომელიც საიჯარო ვალდებულებებშია შესული) და მოძრაობა პერიოდის განმავლობაში:

	2022	2021
1 იანვრის მდგომარეობით	375	398
პროცენტის დარიცხვა	35	39
გადახდები	(39)	(39)
საკუთრო სხვაობები	(45)	(23)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	326	375
გრძელვადიანი	291	335
მიმდინარე	35	40

კომპანია ასევე აქვს საბუქსირო გემებთან, ლოკომოტივებთან და სხვა აქტივებთან დაკავშირებული იჯარები 12 თვემდე ან ნაკლები იჯარის ვადით, ასევე დაბალფასიანი იჯარებით. ამ იჯარებისთვის, კომპანია სარგებლობს „მოკლევადიანი იჯარის“ და „დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის“ აღიარებისგან გათავისუფლების უფლებით. ლოკომოტივების საიჯარო გადახდები ცვალებადია და დამოკიდებულია გამოყენების საათების რაოდენობაზე. ამგვარი ხარჯები შესულია გაყიდული საქონლის თვითღირებულებაში საიჯარო ხარჯების მუხლში.

18.2 საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები - ჯგუფი, როგორც მეიჯარე

კომპანიას, როგორც მეიჯარეს, ორი მნიშვნელოვანი საოპერაციო იჯარის ხელშეკრულება აქვს გაფორმებული.

„ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალის“ იჯარა

2007 წლის აპრილში კომპანიამ თანხმობა განაცხადა შპს „ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალისთვის“ მე-4, მე-5, მე-6 ნავმისადგომები, საბორნე ტერმინალის, გარკვეული მანქანა-დანადგარებისა და აღჭურვილობის, ასევე 13.6 ჰექტარს მიწის ნაკვეთის იჯარით გადაცემაზე 48 წლის ვადით, 2055 წლის 30 ივნისამდე. კომპანიამ საიჯარო გადახდები გადაანაწილა ფინანსურ და საოპერაციო იჯარების ელემენტებს შორის, თითოეული ელემენტის იჯარის უფლებით ფლობის სამართლიანი ღირებულების პროპორციულად.

მე-7 ნავმისადგომის იჯარა

2019 წლის აპრილში კომპანიამ იჯარით გასცა მე-7 ნავმისადგომი. მოიჯარემ იჯარით აღებულ მიწის ნაკვეთზე დაიწყო ახალი ტერმინალის მშენებლობა კარბამიდის გადასატვირთად. საიჯარო ხელშეკრულება ძალაშია 10 წლის ვადით და ის შეიძლება გახანგრძლივდეს დამატებითი 10 წლით.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

18.2 საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები - ჯგუფი, როგორც მეიჯარე (გაგრძელება)

2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეუქცევად საოპერაციო იჯარაზე მისაღები მინიმალური სამომავლო იჯარა შეადგენს შემდეგს:

	2022	2021
ერთი წლის განმავლობაში	2,876	3,224
ერთიდან ორ წლამდე	2,876	3,224
ორიდან სამ წლამდე	2,876	3,224
სამიდან ოთხ წლამდე	2,876	3,224
ოთხიდან ხუთ წლამდე	2,876	3,224
5 წელზე მეტი	57,535	69,180
	71,915	85,300

ამონაგები საოპერაციო იჯარიდან 2022 და 2021 წლებისთვის მოიცავდა შემდეგს:

	2022	2021
ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალის ნავმისადგომების საიჯარო ქირა	2,760	2,804
მე-7 ნავმისადგომის საიჯარო ქირა	984	1,099
ამწეების და ბარჟის საიჯარო ქირა	607	629
სხვა საიჯარო ქირა	126	128
	4,477	4,660

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებულმა გრძელვადიანმა და მოკლევადიანმა მოთხოვნებმა 3,575 ლარი და 1,837 ლარი შეადგინა, შესაბამისად (2021 წ.: 4,287 ლარი და 2,106 ლარი).

18.3 ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები - ჯგუფი, როგორც მეიჯარე

კომპანიას, როგორც მეიჯარეს, ორი მნიშვნელოვანი ფინანსური იჯარის ხელშეკრულება აქვს გაფორმებული.

ბათუმის ნავთობტერმინალის იჯარა

1999 წლის 18 ოქტომბერს კომპანიამ მშობელ საწარმოსთან გააფორმა საიჯარო ხელშეკრულება 1-ლი, მე-2, მე-3 ნავმისადგომების და სარეიდო სადგომის იჯარით გადაცემაზე 10 წლის ვადით. იჯარის მაქსიმალურმა ვადამ არ უნდა გადააჭარბოს 99 წელს. 2016 წლის 31 ოქტომბრის მდგომარეობით ნავმისადგომების სასარგებლო მომსახურების ვადები განისაზღვრა 14 წლით, 2030 წლის 31 ოქტომბრამდე. 2009 წლის 18 ოქტომბერს და 2019 წლის 23 სექტემბერს საიჯარო ხელშეკრულება გაგრძელდა დამატებით 10 წლით იმავე პირობებით და უცვლელი საიჯარო ტარიფით. ზემოთ აღნიშნული ნავმისადგომები იმდენად სპეციალიზებულია, რომ მათი გამოყენება მნიშვნელოვანი ინვესტიციებისა და განახლების გარეშე მხოლოდ მშობელ საწარმოს შეუძლია. კომპანია ამ იჯარას ფინანსური იჯარის სახით აღრიცხავს. ხელშეკრულებაში შესული ცვალებადი საიჯარო ქირა ამონაგებში აღირიცხება პირობითი საიჯარო ქირის სახით.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

18.3 ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები - ჯგუფი, როგორც მეიჯარე (გაგრძელება)

ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალის ფინანსური იჯარა

კომპანიას აქვს ფინანსური იჯარა ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალთან მე-4, მე-5 და მე-6 ნავმისადგომებზე (18.2 შენიშვნა).

სამომავლო მინიმალური საიჯარო გადახდები ფინანსური იჯარის ფარგლებში, წმინდა მინიმალური საიჯარო გადახდების დღევანდელ ღირებულებასთან ერთად ასეთია:

2022 წლის 31 დეკემბერი	„ბათუმის ნავთობტერმინალის “ იჯარა	„ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალის“ იჯარა	სულ
ერთი წლის განმავლობაში	572	103	675
ერთიდან ორ წლამდე	572	103	675
ორიდან სამ წლამდე	572	103	675
სამიდან ოთხ წლამდე	572	103	675
ოთხიდან ხუთ წლამდე	572	103	675
5 წელზე მეტი	1,141	2,876	4,018
სულ მინიმალური საიჯარო გადახდები	4,001	3,391	7,392
გამოკლებული ფინანსური დანარიცხები	(1,163)	(2,702)	(3,865)
მინიმალური საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულება	2,838	689	3,527
გრძელვადიანი			3,220
მიმდინარე			307

2021 წლის 31 დეკემბერი	„ბათუმის ნავთობტერმინალის “ იჯარა	„ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალის“ იჯარა	სულ
ერთი წლის განმავლობაში	655	118	773
ერთიდან ორ წლამდე	655	118	773
ორიდან სამ წლამდე	655	118	773
სამიდან ოთხ წლამდე	655	118	773
ოთხიდან ხუთ წლამდე	655	118	773
5 წელზე მეტი	2,009	3,417	5,426
სულ მინიმალური საიჯარო გადახდები	5,284	4,007	9,291
გამოკლებული ფინანსური დანარიცხები	(1,669)	(3,259)	(4,928)
მინიმალური საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულება	3,615	748	4,363
გრძელვადიანი			4,042
მიმდინარე			321

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

18.3 ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები - ჯგუფი, როგორც მეიჯარე (გაგრძელება)

საპროცენტო შემოსავალი 2022 და 2021 წლების ფინანსურ იჯარაზე მოიცავს შემდეგს:

	„ბათუმის ნავთობტერმინალის “ იჯარა (17.2 შენიშვნა)	„ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალის“ იჯარა	სულ
2022			
საპროცენტო შემოსავალი ფინანსურ იჯარაზე	316	112	428
2021			
საპროცენტო შემოსავალი ფინანსურ იჯარაზე	377	121	498

აღნიშნული იჯარით გადაცემული მიწა მოიცავს შპს „საქართველოს რკინიგზის“ საკუთრებაში არსებულ გარკვეულ ინფრასტრუქტურას (შემდგომში „ობიექტი“). საიჯარო ხელშეკრულების თანახმად, კომპანია ვალდებული იყო „ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალის“ მოთხოვნის შემთხვევაში მოეხდინა ამ ობიექტის დემონტაჟი. იმის გათვალისწინებით, რომ დემონტაჟისთვის საჭირო დროისა და ხარჯების შეფასება შეუძლებელი იყო, კომპანიამ არ გაითვალისწინა ეს ხარჯები საიჯარო ხელშეკრულების საწყისი აღიარებისას და ასეთი ხარჯები გაწეულად ჩათვალა.

2011 წელს კომპანიამ „ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალისგან“ მიიღო ობიექტის დემონტაჟის მოთხოვნა. კომპანიამ მშობელი საწარმოსგან შეისყიდა მიწის ნაკვეთი და დაასრულა „საქართველოს რკინიგზისთვის“ ახალი ობიექტის მშენებლობა. 2014 წლის 1 იანვრამდე კომპანიას აღნიშნულ სამუშაოებზე დახარჯული აქვს 1,494 ლარი და მთლიანი თანხა გატარებული აქვს ხარჯებში.

მშენებლობა გადაეცემა „საქართველოს რკინიგზას“ 2023 წელს, რის შემდეგაც კომპანია დაიწყებს ობიექტის დემონტაჟს. როდესაც ახალი ობიექტი გადაეცემა შპს „საქართველოს რკინიგზას“, ის დაექვემდებარება დღგ-ით დაბეგვრას.

18.4 საგადასახადო პირობითი ვალდებულებები

კომპანიას აქვს დარიცხული ანარიცხები, რომლებიც დაფუძნებულია ხელმძღვანელობის შეძლებისდაგვარად ზუსტ შეფასებებზე. საქართველოს საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობა ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციებს, და შესაძლოა ხშირი იყოს ცვლილებები. ხელმძღვანელობის მიერ გარიგებებთან და საქმიანობასთან დაკავშირებული კანონმდებლობების ინტერპრეტაციები შეიძლება ეჭვქვეშ დააყენონ შესაბამისმა სახელმწიფო ორგანოებმა. ამის გამო კომპანიას შეიძლება დაეკისროს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები.

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

18.4 საგადასახადო პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

2015 წლის 4 დეკემბერს კომპანიამ მიიღო საქართველოს შემოსავლების სამსახურის მიერ გაცემული საგადასახადო ინსპექტირების აქტი 2010 წლის 1 იანვრიდან 2015 წლის 1 იანვრამდე პერიოდისთვის დამატებული ღირებულების გადასახადისთვის, მოგების გადასახადისთვის, უკუდაბეგვრის დამატებული ღირებულების გადასახადისთვის და იმპორტის მოსაკრებლისთვის, და 2010-2013 წლებისთვის საშემოსავლო გადასახადისთვის და მოგების გადასახადისთვის. 2021 წლის დეკემბერში კომპანიამ წააგო სასამართლო საქმე შემოსავლების სამსახურთან ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს მეორე ინსტანციაში და შეცვალა შესაბამისი დებულება, რომლითაც აღიარებდა დამატებით დარიცხვას 1,766 ლარის ოდენობით, რაც სხვა არასაოპერაციო ხარჯებში აისახა. 2022 წლის დეკემბერში კომპანიამ სარჩელი შეიტანა საქართველოს უზენაეს სასამართლოში. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანია კვლავ მოლოდინშია, მიიღებს თუ არა უზენაესი სასამართლო სარჩელს. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დაკავშირებული ანარიცხის გადახედვა არ მომხდარა 2021 წელთან შედარებით.

19. ფინანსური რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკა

რისკის მართვის ფუნქციას კომპანიაში ეკისრება ფინანსური, საოპერაციო და იურიდიული რისკების მართვა. ფინანსური რისკი მოიცავს საკრედიტო რისკს, ლიკვიდობის რისკს და საბაზრო რისკს (მათ შორის სავალუტო რისკს, საპროცენტო განაკვეთის რისკს და სასაქონლო რისკს).

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამომავლო ფულადი ნაკადების სამართლიანი ღირებულება ცვალებადი იქნება საბაზრო ფასების მერყეობის გამო. საპროცენტო განაკვეთის რისკი არ არსებობს, რადგან კომპანიას არ აქვს ფინანსური ინსტრუმენტების მცოცავი სავალუტო კურსი. კომპანია გასწევს სავალუტო რისკს.

კომპანიის უფროსი ხელმძღვანელობა ზედამხედველობს კომპანიის წინაშე არსებული რისკების მართვას. კომპანია საკმაოდ შეზღუდულად ეწევა ისეთ საქმიანობას, რომლის დროსაც ფინანსური რისკის აღება მოუწევდა. კომპანია არ ეწევა რაიმე საქმიანობას წარმოებული ინსტრუმენტებით რისკის მართვის ან სხვა მიზნებისთვის.

კომპანიის თითოეული შესაბამისი რისკის მართვის პოლიტიკა მოცემულია ქვემოთ:

(i) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს ფინანსური ინსტრუმენტით ან მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს და ამით ორგანიზაციას ფინანსური ზარალი მიადგება. კომპანია არ ფლობს სხვა ფინანსურ აქტივებს, რომლებიც საკრედიტო რისკს ექვემდებარება, გარდა სავაჭრო და საიჯარო მოთხოვნებისა და ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტებისა.

19. ფინანსური რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკა (გაგრძელება)

საანგარიშგებო თარიღისთვის საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა უკავშირდება სავაჭრო მოთხოვნებს 5,522 ლარის (2021 წ.: 5,246 ლარი) ოდენობით, ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს 15,461 ლარის (2021 წ.: 11,440 ლარი) ოდენობით და საიჯარო მოთხოვნებს 8,939 ლარის (2021 წ.: 10,756 ლარი) ოდენობით.

სავაჭრო და საიჯარო მოთხოვნები, მოთხოვნები ფინანსური და საოპერაციო იჯარების ფარგლებში

სავაჭრო მოთხოვნების ნაშთი მოიცავს მშობელი საწარმოს ნაშთებს და აგრეთვე მესამე მხარეების ნაშთებს, რომლებიც წარმოშობიდან მაქსიმუმ 30 დღის ვადაში იფარება (მე-12 შენიშვნა).

საიჯარო მოთხოვნა მშობელი საწარმოს მხრიდან აღირიცხა ნავმისადგომების იჯარისა და ნავთობის გადაზიდვის ღირებულების თაობაზე შეთანხმებების შესაბამისად. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მშობელი საწარმოს საიჯარო მოთხოვნა 3,838 ლარს (2021 წ.: 3,572 ლარი) მოიცავდა. სხვა საიჯარო მოთხოვნა მოიცავს საიჯარო ხელშეკრულებებს მე-4, მე-5, მე-6 ნავმისადგომების, ბორნების მომსახურებისთვის სანავსადგომო კომპლექსის, გარკვეული მანქანა-დანადგარებისა და აღჭურვილობის, ასევე მესამე პირებზე მიწის ნაკვეთის გადაცემის შესახებ.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების მთლიანი ნაშთი 36 მომხმარებლის (დაკავშირებული მხარეების ჩათვლით) მიმართ არის (2021 წ.: 42 მომხმარებელი) და ხუთი მთავარი მომხმარებლის მიმართ მოთხოვნა მთლიანი თანხის 76%-ს შეადგენს (2021 წ.: 81%). კომპანია ამას მნიშვნელოვან კონცენტრაციად არ მიიჩნევს, რადგან ეს მოთხოვნები უკავშირდება გრძელვადიანი ურთიერთობების მქონე მომხმარებლებს. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოთხოვნა მშობელი საწარმოს მიმართ მთლიანი სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების 67%-ს შეადგენს (2021 წ.: 34%). გაუფასურების ანალიზი ტარდება ყოველ საანგარიშგებო თარიღში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად, ანარიცხების მატრიცის გამოყენებით. დარეზერვების დონე ეფუძნება ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობას. ზოგადად, სავაჭრო მოთხოვნები ჩამოიწერება, თუ ისინი 90 დღეზე მეტი პერიოდით არის ვადაგადაცილებული და არ წარმოადგენენ სამართალგამოყენების საგანს. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მე-12 შენიშვნაში წარმოდგენილია ინფორმაცია კომპანიის სავაჭრო მოთხოვნების საკრედიტო რისკის ზომის შესახებ.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

კომპანია საკრედიტო რისკს მართავს ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრების უდიდესი ნაწილის საქართველოს მაღალრეიტინგულ ბანკებში განთავსებით. კომპანიის ხელმძღვანელობა მუდმივად აკონტროლებს იმ ბანკების სტატუსს, სადაც შენარჩუნებულია ფულადი სახსრების ნაშთები და ძირითადი მომხმარებლების სტატუსს, ვისგანაც მისაღებია მოთხოვნების ნაშთები.

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

19. ფინანსური რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკა (გაგრძელება)

(ii) ლიკვიდობის რისკი

კომპანია ფულადი სახსრების დეფიციტის რისკს აკონტროლებს ფულადი ნაკადების მოსალოდნელი გადინებისა და შემოდინების ანალიზით ხუთ წლამდე პერიოდისთვის. კომპანიის მიზანია, დაკავშირებული მხარეების სესხების გამოყენებით ბალანსის დაცვა დაფინანსების უწყვეტობის შენარჩუნებასა და მოქნილობას შორის.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში მოცემულია კომპანიის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული გადახდების საფუძველზე:

2022 წლის 31 დეკემბერი	მოთხოვნამდე	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	>5 წლამდე	სულ
სავაჭრო და სხვა ვალდებულება	293	8,678	–	–	–	8,971
საიჯარო ვალდებულება	–	8	25	136	934	1,104
	293	8,686	25	136	934	10,075

2021 წლის 31 დეკემბერი	მოთხოვნამდე	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	>5 წლამდე	სულ
სავაჭრო და სხვა ვალდებულება	335	4,549	–	–	–	4,884
საიჯარო ვალდებულება	–	6	32	195	1,091	1,324
	335	4,555	32	195	1,091	6,208

(iii) სავალუტო რისკის მგრძნობელობა

სავალუტო რისკი გამოიხატება იმაში, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულება შეიძლება მერყეობდეს სავალუტო კურსის ცვლილების გამო.

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია კომპანიის დასაბეგრი მოგების მგრძნობელობა აშშ დოლარის გაცვლითი კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვალებადობის მიმართ, როცა ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია (ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებაში მომხდარი ცვლილებების გამო).

კომპანიის რისკის ზომა ვალუტის კურსის ცვლილების მიმართ ყველა სხვა ვალუტისთვის არაარსებითია.

	ცვლილება აშშ დოლარის გაცვლით კურსში	ეფექტი დაბეგვრამდე მოგებაზე
2022	+18.92%	3,204
	-18.92%	(3,204)
2021	+14.00%	3,170
	-6.00%	(1,358)

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

19. ფინანსური რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკა (გაგრძელება)

(iv) სამართლიანი ღირებულება

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება მნიშვნელოვნად არ განსხვავდება მათი საბალანსო ღირებულებებისგან საბალანსო ანგარიშის გამოშვების თარიღისთვის მათი მოკლევადიანი ხასიათის გამო, ხოლო ნაგულისხმევი განაკვეთები, რომლებიც გამოყენებულია იჯარის მოთხოვნების გაანგარიშებისთვის მიახლოებულია საშუალო საბაზრო განაკვეთებთან 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ყველა ფინანსური აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულებაც ფასდება ან გაცხადდება, ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების გარდა, 3-დონიანი იერარქიის კატეგორიებად იყოფა. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტების კატეგორია იერარქიის 1-ელ დონეს განეკუთვნება.

20. ცვლილებები საფინანსო საქმიანობიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში

	2022 წლის 1 იანვარი	ფინანსური დანახარჯები	საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა	გამოცხადებული დივიდენდები	გადახდილი	2022 წლის 31 დეკემბერი
გადასახდელი პროცენტი	335	–	(42)	–	–	293
გადასახდელი დივიდენდები	–	–	–	9,908	(9,908)	–
საიჯარო ვალდებულებები:	375	35	(45)	–	(39)	326
სულ ვალდებულებები საფინანსო საქმიანობიდან	710	35	(87)	9,908	(9,947)	619

	2021 წლის 1 იანვარი	ფინანსური დანახარჯები	საკურსო სხვაობით განპირობებუ ლი ზარალი	გამოცხადებუ ლი დივიდენდები	გადახდილი და ურთიერთ გადაფარული (ა)	2021 წლის 31 დეკემბერი
გადასახდელი პროცენტი	355	–	(20)	–	–	335
გადასახდელი დივიდენდები	–	–	–	14,784	(14,784)	–
საიჯარო ვალდებულებები:	398	39	(23)	–	(39)	375
სულ ვალდებულებები საფინანსო საქმიანობიდან	753	39	(43)	14,784	(14,823)	710

(ა) 2021 წელს გამოცხადებული დივიდენდების მთლიანი რაოდენობიდან, კომპანიამ გადაფარა 1,302 ლარის სადივიდენტო ვალდებულება სავაჭრო მოთხოვნების სანაცვლოდ.

**შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის“ 2022 წლის
მმართველობითი ანგარიშგება**

1. ზოგადი ცნობები

შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“ (შემდგომში „კომპანია“ ან „ნავსადგური“) დაარსდა 2000 წელს, როგორც სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული კომპანია, რომელსაც ფლობდა და აკონტროლებდა საქართველოს მთავრობა.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიაზე კონტროლს ახორციელებს შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ (შემდგომში „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ ან „მშობელი კომპანია“), კომპანიის სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული 100-პროცენტიანი წილის ექსკლუზიური მართვის უფლების 49 წლის ვადით შეძენის შესახებ 2006 წლის 22 ივლისის ხელშეკრულების საფუძველზე. სს „ყაზტრანსოილი“ (შემდგომში „KTO“), ყაზახეთში რეგისტრირებული საწარმო, „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ 100%-იანი წილის მფლობელია.

კომპანიის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა ყაზახეთის სახელმწიფო ფონდი „სამრუკ კაზინა“, რომელსაც ფლობს და აკონტროლებს ყაზახეთის რესპუბლიკის მთავრობა.

კომპანიის იურიდიული მისამართია : საქართველო, ქ. ბათუმი, ბაქოს ქ.#15

ნავსადგურის სპეციალიზაცია მოიცავს ტვირთის ნომენკლატურის ფართო სპექტრის გადაზიდვას. ტვირთბრუნვის სტრუქტურაში უპირატესობა უჭირავს მშრალი ტვირთების და ნავთობის ტრანზიტს.

საწარმოო საქმიანობის განხორციელებისთვის ნავსადგურს გააჩნია შესაბამისი ტერიტორია და აკვატორია სათანადო სპეციალური მოწყობილობებითა და დანადგარებით, რომელთა შორის უმნიშვნელოვანესია ნაპირ დამცავი ნაგებობები, 3 ნავმისადგომი, 11 პორტალური ამწე და სხვა გადამტვირთავი მექანიზმები, დამხმარე გემები, და საზღვაო სამგზავრო სადგური, იჯარის ხელშეკრულებით გადაცემულ საბორნე ხიდს, 2 საკონტეინერო, 3 ნავთობჩამოსასხმელ და 1 უმისადგომო ნავთობჩამოსასხმელ ნავმისადგომებსა და მომდებარე 13,6 ჰა ტერიტორიაზე ოპერირებს შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ და შპს „ბათუმის საერთაშორისო საკონტეინერო ტერმინალი“.

2020 წლის აპრილში კომპანიამ იჯარით გასცა მე-7 ნავმისადგომზე სასაწყობო ტერიტორია, სადაც აშენდა და 2021 წლის ივნისში ექსპლოატაციაში გაიშვა კარბიდის ტერმინალი. ხელშეკრულება ძალაშია 10 წლის ვადით და ის შეიძლება გახანგრძლივდეს დამატებითი 10 წლით. ხელშეკრულების ვადის გასვლის ან შეწყვეტის შემდეგ, ტერმინალი დაინგრევა და მიწის ნაკვეთი დაბრუნდება იჯარის დასაწყისში არსებულ მდგომარეობას.

ნავსადგურის ხარისხის, შრომის დაცვის, გარემოს დაცვისა და ენერგიის მართვის ინტეგრირებული მართვის სისტემა შეესაბამება ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 და ISO 50001 საერთაშორისო სტანდარტების მოთხოვნებს.

2022 წლის ივლისში სასერტიფიკაციო აუდიტის შედეგების მიხედვით ნავსადგურმა მიიღო საერთაშორისო სტანდარტების ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO 45001:2018 შესაბამისობის სერტიფიკატები

2. 2022 წლის ფინანსურ-ეკონომიკური მაჩვენებლები

ცხრილი 2. 2021-2022 წწ. ძირითადი ფინანსურ-ეკონომიკური მაჩვენებლები

(ათასი ლარი)

დასახელება	გან. ერთ.	ფაქტ. 2021 წ.	ფაქტ. 2022 წ.	გადახრა	% გადახ.
B	1	2	3	4=3-2	5=3/2
შემოსავალი, სულ	ათასი ლარი	57 827	59 639	1 812	103%
პროდუქციის რეალიზაციისა და მომსახურების გაწევისგან მიღებული	ათასი ლარი	56 058	57 776	1 718	103%
დაფინანსებისგან მიღებული შემოსავალი	ათასი ლარი	1 079	1 061	(18)	98%
ძირითადი საშუალებების გადაფასების ნამეტი	ათასი ლარი	-	421	421	
სხვა შემოსავალი	ათასი ლარი	690	381	(309)	55%
ხარჯები, სულ	ათასი ლარი	47 919	49 978	2 059	104%
რეალიზებული პროდუქციისა და გაწეული მომსახურების თვითღირებულება	ათასი ლარი	35 927	40 321	4 394	112%
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	ათასი ლარი	6 764	6 286	(478)	93%
დაფინანსების ხარჯები	ათასი ლარი	39	35	(4)	90%
სხვა ხარჯები	ათასი ლარი	5 189	3 336	(1 853)	64%
მოგება დაბეგვრამდე	ათასი ლარი	9 908	9 661	(247)	98%
კორპორატიული საშემოსავლო დაბეგვრის სარგებელი/(ხარჯები)	ათასი ლარი	-	-	-	
სუფთა მოგება	ათასი ლარი	9 908	9 661	(247)	98%
სხვა სრული შემოსავალი	ათასი ლარი	-	10 974	10 974	
ძირითადი საშუალებების გადაფასების ნამეტი	ათასი ლარი	-	10 974	10 974	
წლის ჯამური მოგება	ათასი ლარი	9 908	20 635	10 727	208%
საწარმოო პერსონალის საშუალო სიითი რიცხოვნობა	ათასი ლარი	596	613	17	103%
შრომის წარმადობა	ათასი ლარი	94	94	-	100%

ნავსადგურმა 2022 წელი დახურა წმინდა მოგებით, რაც შეადგენს 20 635 ათას ლარს, რაც 108%-ით, ანუ 10 727 ათასი ლარით მეტია 2021 წლის მაჩვენებელზე.

თვითღირებულების ნაწილში იკვეთება ხარჯების 12%-იანი ზრდა - 4,394 ათასი ლარით. რაც განპირობებულია იყო

- დატვირთვა-გადმოტვირთვის სამუშაოების 15%-იანი ზრდის გამო პირდაპირი ხარჯების (სანარდო ანაზღაურება, ენერგომატარებლები, ლოკომოტივების არენდა) ზრდით
- სადაზღვევო ხარჯების 22% ზრდით
- ინფლაციის საკომპენსაციოდ მომსახურე პერსონალის პერიოდული პრემირებით
- მაკომლექტებელ და სარემონტო მასალებზე ხარჯების 49%-მდე ზრდით

საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები 2021 წელთან შედარებით შემცირებულია 7%-ით, ანუ 478 ათასი ლარით, რაც განპირობებულია ლარის გამყარებით და უმაღლესი რიგის 2 მენეჯერის დროებითი ჩანაცვლებით გამოწვეული ეკონომიებით

ფინანსური შემოსავლების 18 ათასი ლარით კლება 2022 წელს წინა წელთან შედარებით გამოწვეულია ეროვნული ვალუტის გამყარებით შექმნილი საკურსო სხვაობით.

ასევე, 2022 წელს სხვა ხარჯების კლება 1853 ათასი ლარით გამოწვეულია საკურსო სხვაობითა და 2021 წელს საგადასახადო რეზერვის შექმნით

2022 წლის საქმიანობის სოციალური მიმართულებები

ნავსადგურში ფართოდ არის განვითარებული სოციალური მიმართულებები, როგორც თანამშრომლების მიმართ, ასევე სპონსორული და საქველმოქმედო დახმარებების გაწევის მიმართულებით.

თანამშრომლებზე ორიენტირებულ სოციალური სფეროს ნაწილში თანამშრომლები უზრუნველყოფილნი არიან უფასო კვებით და სამედიცინო დაზღვევით, ნავსადგურის დასაქმებულების სოციალური მხარდაჭერისთვის მათ ეძლევათ მკურნალობასთან (რომელიც არ იფარება დაზღვევით) დაკავშირებული მატერიალური დახმარება, ასევე გაიცემა ქორწინებასთან, შვილის შეძენასთან, ახლო ნათესავის გარდაცვალებასთან დაკავშირებული დახმარებები,

რაც შეეხება სპონსორულ და საქველმოქმედო დახმარებებს, ნავსადგური ყოველწლიურად უწევს დახმარებას:

- სამამულო ომის ვეტერანებს, ასევე უეცრად გარდაცვლილი ვეტერანების ქვრივებს;
- სსიპ საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტოს მეზღვაურის საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით;
- ფერიის დასახლების წმინდა მატათას სახელობის გიმნაზიის სოციალურად დაუცველ ბავშვებს და წმინდა პანტელეიმონ-მკურნალის სახელობის ინკლუზიური საბავშვო ბაღის ბავშვებს საახალწლო დღესასწაულთან დაკავშირებით.

ამას გარდა, ნავსადგური ეხმარება სხვა ბავშვთა სახლებს, მოხუცთა თავშესაფრებს და სხვა ფიზიკურ თუ იურიდიულ პირს ბიუჯეტში სათანადო სახსრების არსებობის შემთხვევაში.

ფინანსური რისკების ანალიზი

კომპანიის ძირითადი ფინანსური ვალდებულება მოიცავს სავაჭრო და სხვა კრედიტორულ დავალიანებებს, პროცენტთან სესხებზე დარიცხულ პროცენტს, სესხებს და სადივიდენდო კრედიტორულ დავალიანებას. კომპანიას აქვს სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები, ასევე ვალდებულებები საოპერაციო და ფინანსური იჯარის საფუძველზე და ნაღდი ფული ბანკში. კომპანია ექვემდებარება საკრედიტო, ლიკვიდურობის და სავალუტო რისკებს.

საკრედიტო რისკი -

კომპანიის მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს წარმოადგენს მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებების ვერ შესრულება და დებიტორული დავალიანების ვერ ამოღება.

სავაჭრო და დებიტორული დავალიანების ნაშთები მოიცავს მშობელი კომპანიის ნაშთებს და ასევე მესამე მხარეების ნაშთებს, რომელთა ძირითადი ნაწილიც იფარება მათი წარმოშობიდან მაქსიმუმ 10 დღის განმავლობაში.

საიჯარო დებიტორული დავალიანება მშობელი კომპანიის მხრიდან აღირიცხა ნავმისადგომების იჯარისა და ნავთობის გადაზიდვის ღირებულების თაობაზე შეთანხმებების შესაბამისად. საიჯარო

დებიტორული დავალიანება მშობელი კომპანიისგან 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 5 236 ათას ლარს (2021 წ.: 2 719 ათასი ლარი). სხვა საიჯარო დებიტორული დავალიანება მოიცავს ხელშეკრულებ საიჯარო ხელშეკრულებებს მე-4, მე-5, მე-6 ნავმისადგომების, საბორნე ტერმინალის, გარკვეული მანქანა-დანადგარებისა და აღჭურვილობის, ასევე მესამე პირებზე მიწის ნაკვეთის გადაცემის შესახებ.

საკრედიტო რისკის მაქსიმალურ მოცულობას საანგარიშგებო თარიღისთვის წარმოადგენს სავაჭრო დებიტორული დავალიანებების საბალანსო ღირებულება 5 522 ათასი ლარის ოდენობით (2021 წ.: 5 246 ათასი ლარი), ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 15 461 ათასი ლარის ოდენობით (2021 წ.: 11 440 ათასი ლარი) და საიჯარო დებიტორული დავალიანებების საბალანსო ღირებულება 8 939 ათასი ლარის (2021 წ.: 10 756 ათასი ლარი) ოდენობით.

ასევე, რისკის შემცველია ბანკებსა და ფინანსურ ინსტიტუტებში განთავსებული ანაბრები, რისთვისაც კომპანიის ხელმძღვანელობა მუდმივად აკონტროლებს იმ ბანკების სტატუსს, სადაც ანაბრები აქვს განთავსებული, ასევე ყოველდღიურად კონტროლდება ძირითადი კლიენტებისა და შესაბამისი მისაღები ანგარიშების სტატუსიც.

სავალუტო რისკი - სავალუტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამომავლო ფულადი ნაკადების სამართლიანი ღირებულება ცვალებადი იქნება სავალუტო კურსების მერყეობის გამო.

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია კომპანიის დასაბეგრი მოგების მგრძნობელობა აშშ დოლარის კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვალებადობის მიმართ, როცა ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია (ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებაში მომხდარი ცვლილებების გამო). კომპანიის ყველა დანარჩენ ვალუტასთან დაკავშირებული რისკები არა არსებობს.

	აშშ დოლარის კურსის ცვლილება	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე
2022	+18.92%	3,204
	-18.92%	(3,204)
2021	+14.00%	3,170
	-6.00%	(1,358)

ლიკვიდურობის რისკი - კომპანია ფულადი სახსრების დეფიციტის რისკს აკონტროლებს ფულადი ნაკადების მოსალოდნელი გადინებისა და შემოდინების ანალიზით ერთ თვეზე ნაკლები, ერთიდან სამ თვემდე, სამი თვიდან ერთ წლამდე და ერთიდან ხუთ წლამდე პერიოდებისთვის.

კომპანიის მიზანია, დაკავშირებული მხარეების სესხების გამოყენებით ბალანსის დაცვა დაფინანსების უწყვეტობის შენარჩუნებასა და მოქნილობას შორის.

კომპანიის საბაზრო რისკი უმნიშვნელოა, რადგანაც ის არ ფლობს ისეთ მნიშვნელოვან აქტივებს ან ვალდებულებებს, რომლებზეც სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობა იმერყევებს საბაზრო ფასებში ცვლილებების გამო.

კომპანია არ ფლობს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

კომპანია საკმაოდ შეზღუდულად ეწევა ისეთ საქმიანობას, რომლის დროსაც ფინანსური რისკის აღება მოუწევდა. იგი არ ეწევა წარმოებული ინსტრუმენტებით რაიმე საქმიანობას, რისკის მართვის ან სხვა მიზნებისთვის.

საკანონმდებლო მოთხოვნები ეკოლოგიისა და გარემოს დაცვის ნაწილში

ნავსადგურის ტერიტორიის და აკვატორიის დაბინძურების ძირითად წყაროს წარმოადგენს ჩამდინარე წყლები (სამეურნეო-ფეკალური და სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო) და საყოფაცხოვრებო ნაგავი, ასევე ნავთობ შემცველი წყლები და საყოფაცხოვრებო ნაგავი, რომელიც წარმოიქმნება გემების მექანიზმების ექსპლუატაციის შედეგად. ამას გარდა, გემების ბუქსირების დროს და სხვა ავარიული სიტუაციებიდან გამომდინარე, არსებობს ავარიული დაღვრების შემთხვევები.

ბათუმის საზღვაო ნავსადგურში ეკოლოგიური პოლიტიკა ითვალისწინებს ჯანსაღი, მდგრადი გარემოს შექმნას, საწარმოო საქმიანობის შედეგების ზემოქმედების შესუსტების ხარჯზე, გარემოს დაბინძურების პროფილაქტიკას, ნედლეულისა და მასალების, ტრანსპორტის, წყლის და ენერგო მოხმარების რაციონალურ მოხმარებას, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევების, ჩამდინარე წყლების მოცულობის შემცირებას; საკანონმდებლო მოთხოვნების დაცვას. დასახული ამოცანების მიღწევის მიზნით, ბათუმის საზღვაო ნავსადგურში დანერგილია ISO 14001:2004 (2022 წ. გაცემული სერტიფიკატი, United Registrar of Systems Ltd.) გარემოს დაცვის მენეჯმენტის სისტემის სტანდარტი. ნავსადგურში ეკოლოგიის და საწარმოო სანიტარიის საკითხებთან დაკავშირებით, შრომის დაცვის, საწარმოო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება ყოველწლიურად ატარებს კომპანიის საქმიანობის აუდიტორულ შეფასებას ქვემოთ მოყვანილი კანონების და საქართველოს კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების შესაბამისად:

„გარემოს დაცვის შესახებ“, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“, „ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ“, „წყლის შესახებ“, „ნიადაგის დაცვის შესახებ“, „კოდექსი ნარჩენების მართვის შესახებ“, „საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის შესახებ“, „ზღვის, წყალსატევების და მდინარეთა ნაპირების რეგულირებისა და საინჟინრო დაცვის შესახებ“, „დაცული ტერიტორიების სისტემის შესახებ“, „ლიცენზიების და ნებართვების შესახებ“, „კოლხეთის ეროვნული პარკის შექმნისა და მართვის შესახებ“, „დაცული ტერიტორიების სტატუსის შესახებ“, „წიაღების შესახებ“, „მტირალას ეროვნული პარკის შესახებ“, „საზღვაო სამაშველო სამსახურის შესახებ“, „პროდუქტის უსაფრთხო და თავისუფალი მიმოქცევის შესახებ კოდექსი“, „საქართველოს საზღვაო კოდექსი“, „საქართველოს საზღვაო სივრცის შესახებ“, „საქართველოს ტერიტორიაზე ნარჩენების ტრანზიტისა და იმპორტის შესახებ“, „ტურიზმისა და კურორტების შესახებ“, „კურორტების და საკურორტო ადგილების სანიტარული ზონების შესახებ“, „სამეწარმეო საქმიანობის კონტროლის შესახებ“, „მავნე ნივთიერებით გამოწვეული ზარალი კომპენსაციის შესახებ“, „საგანგებო მდგომარეობის შესახებ“, „რადიოაქტიური ნარჩენების შესახებ“, „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“, „კურორტების და საკურორტო ადგილების ნუსხის შესახებ“, ასევე მთავრობის და საქართველოს სამინისტროების მიერ გამოცემული გარემოს დაცვის სფეროში კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები.

ანგარიშების თარიღის შემდგომი მოვლენები

უკრაინაში ომის შედეგად ბევრმა წამყვანმა ქვეყანამ და ეკონომიკურმა კავშირმა უმკაცრესი ეკონომიკური სანქციები დაუწესა რუსეთს, მათ შორის რუსულ ბანკებს, სხვა საწარმოებსა და ფიზიკურ პირებს. ომის დაწყების შემდეგ რუსული რუბლი უცხოურ ვალუტებთან მიმართებით მნიშვნელოვნად გაუფასურდა, ასევე გაუფასურდა რუსული კომპანიების ფასიანი ქაღალდების ღირებულება. სიტუაცია ჯერ კიდევ ვითარდება, თუმცა უკვე გამოიწვია ჰუმანიტარული კრიზისი და უზარმაზარი ეკონომიკური ზარალი უკრაინაში, რუსეთსა და დანარჩენ მსოფლიოში. უკრაინა და რუსეთი საქართველოს მნიშვნელოვანი სავაჭრო პარტნიორები არიან. მოსალოდნელია, რომ ომს უარყოფითი გავლენა ექნება საქართველოს ეკონომიკაზე. ვინაიდან ომი ჯერაც მიმდინარეობს, შეუძლებელია იმის სარწმუნოდ შეფასება, თუ როგორ აისახება ეს კომპანიის საქმიანობაზე, რადგან გაურკვეველია, რა მასშტაბის გავლენას მოახდენს ზოგადად ეკონომიკაზე. კომპანიის ხელმძღვანელობა თვალს ადევნებს შექმნილი ვითარებით გამოწვეულ ცვლილებებს ეკონომიკაში. კომპანია უკრაინაში მიმდინარე ომს საბალანსო უწყისის შედგენის შემდგომ მომხდარ არამაკორექტირებელ მოვლენად მიიჩნევს.

გენერალური დირექტორი: _____

მმართველი დირექტორი ფინანსებისა

და ეკონომიკის დარგში: _____

ანგარიშგების თარიღის შემდგომი მოვლენები

უკრაინაში ომის შედეგად ბევრმა წამყვანმა ქვეყანამ და ეკონომიკურმა კავშირმა უმკაცრესი ეკონომიკური სანქციები დაუწესა რუსეთს, მათ შორის რუსულ ბანკებს, სხვა საწარმოებსა და ფიზიკურ პირებს. ომის დაწყების შემდეგ რუსული რუბლი უცხოურ ვალუტებთან მიმართებით მნიშვნელოვნად გაუფასურდა, ასევე გაუფასურდა რუსული კომპანიების ფასიანი ქაღალდების ღირებულება. სიტუაცია ჯერ კიდევ ვითარდება, თუმცა უკვე გამოიწვია ჰუმანიტარული კრიზისი და უზარმაზარი ეკონომიკური ზარალი უკრაინაში, რუსეთსა და დანარჩენ მსოფლიოში. უკრაინა და რუსეთი საქართველოს მნიშვნელოვანი სავაჭრო პარტნიორები არიან. მოსალოდნელია, რომ ომს უარყოფითი გავლენა ექნება საქართველოს ეკონომიკაზე. ვინაიდან ომი ჯერაც მიმდინარეობს, შეუძლებელია იმის სარწმუნოდ შეფასება, თუ როგორ აისახება ეს კომპანიის საქმიანობაზე, რადგან გაურკვეველია, რა მასშტაბის გავლენას მოახდენს ზოგადად ეკონომიკაზე. კომპანიის ხელმძღვანელობა თვალს ადევნებს შექმნილი ვითარებით გამოწვეულ ცვლილებებს ეკონომიკაში. კომპანია უკრაინაში მიმდინარე ომს საბალანსო უწყისის შედგენის შემდგომ მომხდარ არამაკორექტირებელ მოვლენად მიიჩნევს.

გენერალური დირექტორი: _____

მმართველი დირექტორი ფინანსებისა

და ეკონომიკის დარგში: _____
